

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 30 D. Letno 360 D.
Oglasi: enostopna m. vrsta
enkrat 50 para, večkrat popus

JUGOSLAVIJA

Licealna knjižnica
Pavšalni franko.
Ljubljana.

Uredništvo:
Woltova ulica 1/L. Telefon 360
Uprava:
Marijin trg 8. Telefon 44
Rokopisi se ne vračajo.
Vprašanjem je priložiti znamke
za odgovor.

Demokratska stranka v razkolu.

DEMOKRATSKI KLUB SE POGLAJA LE NA PODLAGI VIDOVDANSKE USTAVE. — DAVIDOVIĆ JE ODLOŽIL PREDSEDSTVO IN VSA MESTA V STRANKI. — USTANOVITEV NOVE DEMOKRATSKO STRANKE?

Beograd, 7. decembra. (Izv.) Danes dopoldne od 7. do 11. ure je razpravljala odbor demokratskega kluba, ki je bil izvoljen na včerajšnji seji in ki naj sestavi resolucijo o sklepih konference demokratskega kluba. Člani tega odbora so se zedinili na resolucijo, ki se glasi: »Klub poslancev demokratske stranke je na sejah dne 6. in 7. decembra 1922 čul poročilo predsednika kluba Ljube Davidovića o porazgovorih z različnimi političnimi skupinami, med njimi tudi s hrvatskim blokom. Ugotovilo je, da se pri vseh teh porazgovorih ni niti trenutno zapustil program demokratske stranke in temeljna podlaga vidovdanske ustave. Uverilo se je, da so ti porazgovori stvarno že prenehali. — Zaradi tega je sklenil z ozirom na novi položaj, ki je nastal z ostavko vlade, da se ti porazgovori vodijo le z onimi parlamentarnimi skupinami, ki jemljejo za podlago vidovdansko ustavo, in si

cer v zmislu sklepov kongresa demokratske stranke z dne 30. oktobra leta 1921.«

Beograd, 7. decembra. (Izv.) Ob 11. dopoldne se je sestal demokratski klub k sklepih seji, da se glasuje o resoluciji, ki mu ga je predložil odbor sedmih članov, ki je bil v to svrhu izvoljen na včerajšnji popoldanski seji kluba. Pred glasovanjem o tej resoluciji je predsednik Ljuba Davidović podal demisijsko na vsa mesta v klubu in stranki. Za resolucijo je glasovalo 42 poslancev, 30 pa proti. Trije poslanci so se vzdržali glasovanja. Enajst poslancev je manjkalo na seji.

Beograd, 7. decembra. (Izv.) V parlamentarnih krogih se govori, da nameravajo poslanci Ljuba Davidović, dr. Voja Veljković in ostali člani leve demokratskega kluba izstopiti iz stranke in ustanoviti novo samostojno demokratsko stranko.

Novo vladno sestavi zopet Pašić??

RADIKALCI SO NEZADOVOLJNI Z REZOLUCIJO DEMOKRATSKEGA KLUBA. — KOROŠEC

NOČE V PAŠIČEV KABINET.

Beograd, 7. decembra. (Izv.) Iz razpoloženja radikalnih ministrov se da sklepati, da so zelo nezadovoljni z resolucijo demokratskega kluba. Zdi se, da bo novo vladno sestavi dosednji ministri predsednik Nikola Pašić. — Skušal bo sestaviti volilno vladno, in sicer najprej z radikali in morda tudi z demokratom Svetozarjem Pribičevićem. Predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec je izjavil, da ne vstopi v Pašičev kabinet.

Beograd, 7. decembra. (Izv.) Danes dopoldne je bila konferenca radikalnih

politikov pod predsedstvom Nikole Pašića. Te konference so se udeležili dr. Marko Gjurčić, Marko Trifković, Mihailo Lukarević, dr. Velizar Janković, Krsta Miletić in Čeda Kostić. Na konferenci so razpravljali o položaju, ki je nastal vsled namere demokratov, da se ohrani status quo.

Beograd, 7. decembra. (Izv.) Iz najzanesljivejšega vira se doznava, da je bil predsednik narodne skupščine dr. Edo Lukinić nocoj na dvoru pri kralju Aleksandru in mu je predlagal, naj novo vladno sestavi zopet Nikola Pašić.

Ponesrečen poskus drž. prevrata v Bolgariji.

BOLGARSKA VLADA JE PREGNALA S POMOČJO KMETOV USTAŠE IZ ČUSTENDILA. — KMETSKI NEMIRI V SOFIJI

Sofija, 7. decembra. (Izv.) Poskus državnega prevrata na Bolgarskem se je ponesrečil. Oblastva so s pomočjo dobrovoljcev zopet zavzela Čustendil. Makedonskimi ustašami se umikajo proti Črnu vrhu ob jugoslovanski meji. Ker nima vlada zaupanja v vojsko, je pozvala kmete v akcijo proti tem makedonskim ustašam.

Beograd, 7. decembra. (Izv.) Iz Sofije poročajo, da se je na Bolgarskem zopet vzpostavil red in mir. Razjarjeni kmetje so zadnje dva dni brutalno postopali proti meščanom. V Sofijo je prišlo do 15.000 dobrovoljcev, od katerih je odšlo okrog 10.000 proti ustašem v Čustendil.

Sofija, 7. decembra. (Izv.) Da osvobodijo vladno Čustendil, je organizirala posebno močno četo dobrovoljcev, večinoma kmetov, ki so pod vodstvom izkušenih četnikov odkorakali proti jugo-

zapadu, pregnali ustaše in zopet zavzeli Čustendil. Toda množice kmetov niso ostale samo pri tej akciji, ampak so iz vseh krajev začele prihajati v Sofijo, kjer pa so kmalu začele razgrajati. Njihov srd se je obrnil proti pristojni meščanski bloku. Kmetje so vdrli v prostore demokratskega kluba, zlasti pa v razne prodajalne in tudi stanovanja meščanov. Razbili so vse, kar jim je prišlo pod roko. Začeli so tudi pleniti. Oblastva so bila popolnoma pasivna. Iz Caribroda ob bolgarski meji poročajo, da so kmetje in tudi razni termiti elementi pri razbijanju lokalov in plenjenju kazali tako divjaštva kakor v vojni. Tolpe so vdrla tudi v skladišče francoskega poslanstva. Sklepajo, da je prišlo tudi do napadov na Francoze, ker je francoski poslanik odpotoval iz Sofije v Pariz.

MEŠANA SODIŠČA V CARIGRADU UKINJENA.

Carigrad, 7. decembra. (Izv.) Refet paša je ukinil mešana sodišča v Carigradu.

DOHODKI NAŠE MONOPOLSKE UPRAVE.

Beograd, 7. decembra. (Izv.) Dohodki samostojne monopolske uprave, t. j. od tobaka, soli, petroleja, žigic, cigaretnega papirja itd. so v mesecu septembru znašali 316.238.877 dinarjev.

INTERPELACIJA V MADŽARSKEM PARLAMENTU PROTI POLITIKI MALE ANTE.

Budimpešta, 7. decembra. (Izv.) Na včerajšnji seji narodne skupščine je zahteval poslanec Bogya v interpelaciji uvedbo preiskave proti gotovim politikom, ki so osumljeni veleizdaje, češ, da podpirajo propagando male antante, ki hoče zrevolucionirati državo. Zahteval je tudi, naj minister za pravosodje uvede preiskavo zoper radikalnega poslanca dr. Ruperta, ki pravi, da čuva red v državi, ki pa je v resnici v revolucionarnih časih, ki so sledili proletarski diktaturi, poveljeval obešenju 21 boljševikov v gozdu pri Deveszerju.

KONFERENCA V BRUSLJU NEGOTOVA.

London, 7. decembra. (Izv.) Iz zanesljivega vira se doznava, da bo Belgija sklicala konferenco v Bruslju le pod pogojem, da se zavezniki poprej sporazumejo glede vojne odškodnine.

Angleški ministrski predsednik Bonar Law se te konference v Bruslju najbrže udeleži.

VPRAŠANJE NEMŠKE VOJNE ODŠKODNINE.

Berlin, 7. decembra. (Izv.) »Vossische Zeitung« poroča, da se je vlada posvetovala o načrtu, kako bi se dal doseči sporazum z zavezniški glede polne rešitve vprašanja plačevanja vojne odškodnine Nemčije.

NOVA ŠPANSKA VLADA.

Madrid, 7. decembra. (Izv.) Markij Alhuzema je sestavil liberalno vladno.

AMERIKA ŽELI SODELOVATI PRI OBNOVI SVETA.

Pariz, 7. decembra. (Izv.) Kakor javlja »New York Herald«, je predsednik Harding izjavil v odgovoru na pobudo Clemenceauja, da Amerika zelo želi sodelovati pri obnovi vsega sveta. V razgovoru z zastopnikom »Petit Parisien« je dejal Clemenceau, da je prepričan, da se bo Amerika zopet približala Evropi, ako novi dogodki ne pokvarijo zopet razpoloženja, ki se polagoma boljša.

ROPARKE TOLPE NA KITAJSKEM

London, 7. decembra. (Izv.) Po vesti iz Tientsina so kitajske roparske tolpe vdrla v pristanišče Tsingtau, ki bi se bilo moralo predvčeršnjim vrniti Kitajski. Posadka je pobegnila. Japoniki torpedni rušilci so odpluli v Tsingtau, da zaščitijo tamošnje Japonce.

NINČICEV POVRATEK V BEOGRAD.

Beograd, 7. decembra. (Izv.) Minister za zunanje stvari dr. Ninčić se je na svojem povratku v Beograd sestal v Benetkah z generalnim tajnikom italijanskega zunanjega ministva senatorjem Contarinijem. Dr. Ninčić je bil pri svojem povratku v Beograd zelo optimistično razpoložen in ni hotel dati novinarjem nikakih izjav o porazgovorih s senatorjem Contarinijem, ampak je dejal, da mora prej o tem poročati vladi. (Zdi se, da so naši politiki vedno dobro razpoloženi, kadar se vračajo v Beograd. Op. ur.)

INVALIDI ZAHTEVAJO INVALIDSKI ZAKON.

Beograd, 7. decembra. (Izv.) Ministrstvo za socialno politiko in vse organizacije invalidov v državi dobivajo neprestano z vseh strani proteste invalidov zaradi odstopa vlade. Invalidi zahtevajo, da se narodna skupščina ne sme razpustiti, dokler se ji ne predloži invalidski zakon.

KRALJI OBIŠČE SARAJEVO.

Beograd, 7. decembra. (Izv.) Danes ob 11. uri dopoldne se je odpeljala romunska kraljica Marija z našo kraljico Marijo in generalom Hadžićem s posebnim vlakom v Sarajevo. Tamkaj ostane kraljica nekaj dni, dokler ne pride kralj Aleksander v Sarajevo, da z njima nadaljuje vožnjo v Dubrovnik. Kralj Aleksander odpotuje v Sarajevo, čim se reši vladna kriza, kar se pričakuje v par dneh.

VOJAŠKA POGODBA MED TIRANSKO IN ANGORSKO VLADO.

Rim, 7. decembra. (Izv.) Listi poročajo, da se je med tiransko in angorsko vladno sklenila vojaška tajna pogodba.

MUSSOLINI ZOPET IZJAVLJA.

Milan, 7. decembra. (Izv.) Ministrski predsednik Mussolini je izjavil na zborovanju kovinarjev, da vlada ni proti proletariatu, ampak le proti napadnim ideologijam. Mussolini je naglašal, da je sam dvajset let delal kot zidar. Noče voditi proti-delavske politike. Obratiti pa se mora proti politiki popustljivosti in proti neprestanemu zapostavljanju Italije pri dosegu njenega stališča na svetu. V notranjosti dežele mora zavladati stroga disciplina.

Rim, 7. decembra. (Izv.) Ministrski predsednik Mussolini je danes odpotoval iz Milana v London.

BRAT GRŠKEGA KRALJA V RIMU.

Rim, 7. decembra. (Izv.) Grški princ Andrej, brat bivšega kralja Konstantina je dospel s svojo rodinjo v Rim, kjer namerava ostati nekaj dni. Kasneje se odpelje v London, kjer ostane stalno.

INTERVENCIJA ŠPANIJE ZA KRŠČANSKE MANJŠINE V TURČIJI.

Carigrad, 7. decembra. (Izv.) Španska vlada je posredovala pri Refet paši v prilog krščanskim manjšinam v Turčiji.

Borzna poročila.

Zagreb, 7. decembra. Devize: Dunaj 0.1075—0.1125, Berlin 0.85—1.05, Budimpešta 3.10—3.40, Bukarešta 47.50—49, Italija 362—366, London 320.50—335.50, New York 73—74, Pariz 509.50—514.50, Praga 230.50—233.50, Švica 1371—1381, Varšava 0.44—0.54. Valute: Ameriški dolarji 72—73, avstrijske krone 0.1105—0, bolgarski levi 0—59, češkoslovaške krone 229—0, angleški funti 328—0, francoski franki 504.50—509.50, madžarske krone 3.15—3.45, romunski levi 0—49, švicarski franki 1370—0, italijanske lire 358—362.

Beograd, 7. decembra. Devize: Bukarešta 47.75, Berlin 0.95, Dunaj 0.105, Budimpešta 3.45, Solun 197, Pariz 510, Praga 231, Ženeva 1375, Milan 363, Sofija 55, New York 73, London 333.

Curih, 7. decembra. Berlin 0.065, New York 531.25, Pariz 36.40, Milan 26.45, Praga 16.80, Budimpešta 0.23, Zagreb 1.80, Bukarešta 3.30, Varšava 0.03, Dunaj 0.0075, avstrijske krone 0.0076.

Berlin, 7. decembra. Dunaj 11.22, Budimpešta 345, Milan 40.195, Praga 25.236, Pariz 56.857, London 36.491, New York 8079.75, Curih 150.620, Beograd 10.673.

Praga, 7. decembra. Dunaj 4.225, Berlin 3.35, Rim 157.25, avstrijske krone 4.225, italijanske lire 0, Budimpešta 131.25, Pariz 221.25, London 143, New York 31.375, Curih 592.75, Beograd 41.75.

Brez čuta solidarnosti.

Izobraženstvo, inteligenca preživlja težko krizo. Ne samo pri nas, po vsem kulturnem svetu, zlasti po središčih stare evropske kulture, kjer je še neposredno pred svetovno vojno vsaka duševna potencia zavzemala odlično mesto in je že kosček naobrazbe dvignil človeka za stopnjo navzgor. Po številu analfabetov smo merili narodno kulturo in splošno ljudsko znanje je bilo tudi merilo njegove pravstvene inferiornosti. Tako je bilo v splošnem še v polpreteklem času.

Danes duševno delo komaj in le težko preživlja svojera moža. Skoraj enako je povsod: na polju umetnosti, znanosti, državne službe ali kjerkoli hočete. Le redki so posamezniki, ki so se povzeli v ugodnejše ali izjemne razmere. To je prvi, splošni vtis, ki ga dobimo, če motrimo mnogobrojne vrste inteligenca. Popolnoma drugačen pojav pa se nam prikaže, ako si natančneje ogledamo razne inteligenčne skupine.

Predvsem je neljupno dejstvo, da ima vso politično moč v državi inteligenca, kar pomeni mnogo ali pa skoraj vse. Kar preglejmo vrste ministrov, ali niso izšli skoraj vsi brez izjeme iz naših srednih in visokih šol? Ali pa narodni poslanci? Gospodarska podjetja vodijo tehniki in ekonomski, na čelu velikih deparnih zavodov stojijo izključno inteligentni in podobno na vseh odločilnih mestih. Inteligenca ima v roki posredno ali neposredno vso politično, gospodarsko in pravno moč. Delavski ali kmetijski stan je v tem oziru niti daleč ne dosega, dasi je neprimerno številnejši. Tudi tukaj se jasno vidi, da je duh vedno močnejši kakor materija. To je resnica...

Toda tej resnici stoji nasproti skoraj neverjetno dejstvo, da je kljub temu na tisoče inteligentov, ki so v najbednejšem gnetnem položaju. Kar pogledimo državno uradništvo! Inteligenca ima v oblasti vso državno moč in skoraj brez čuta gleda, da se uradniška inteligenca dnevno proletarizira, naravnost poginja. Pri delavstvu vidimo globok čut vzajemnosti, samopomoči, altruizma, tudi med kmetiskim ljudstvom vidimo več težnje po skupnosti. Inteligenca pa se vda nekemu individualističnemu egoizmu, vsak pomaga le samemu sebi, okrog sebe ne vidi ničesar. Drugače ne bi mogli razumeti, da umira inteligenca po krivdi inteligenca.

Med izobraženstvom, med inteligenco je treba več, mnogo več čuta solidarnosti. Vrhovni gospodar v državi bi moral vedeti, da trpi sam, če živi zadnji duševni delavec v pomanjkanju. Ne mislimo inteligenca kot posebne kaste v narodu, toda po zakonu samoohrane ima ta inteligenca pravico in dolžnost, da čuva svoje življenje ravno radi naroda in njegove kulture. Naša srednješolska in akademska mladina bi morala dobivati še posebno vzgojo v solidarnosti med inteligenco. Življenjski temelji inteligenca se danes pogrezajo, ker dnevno pada vrednost duševnega dela. Krivdo pa nosi v največji meri oni del inteligenca, ki je v posesti vse moči, a se svojih dolžnosti ne zaveda, ker je brez čuta solidarnosti.

Inteligenca je vedno razmišljala o organizaciji drugih, nikdar pa še ni skušala ustvariti svoje lastne, zato se ji tudi danes slabo godi.

Medzavezniški predlogi o morskih ožinah.

Lausanne, 7. decembra. (Izv.) Medzav. predl. o rešitvi vprašanja morskih ožin se glasi: 1. Brezpogojna svoboda za trgovinske ladje v miru, v vojni pa, ako ostane Turčija nevtralna. Ako je v vojni, uživajo to svobodo le nevtralne ladje, ki nimajo konterbande na krovu.

2. Glede vojnih ladij: V Črnem morju ne sme biti število vojnih ladij tuje državi nikoli večje kakor brodogrje najmočnejše obrežne države. Za morske ožine velja svobodni prehod v miru in v vojni, ako je Turčija nevtralna. V vojni le za nevtralne ladje ako nimajo konterbande na krovu. Glede pravice stacioniranja vojnih ladij naj velja stanje od leta 1914. 3. Demilitarizacija ozemelj, ki naj se natančno določi, kakor tudi gotovega morskega pasu in njeno nadzorstvo po komisiji, obstoječi iz zastopnikov obmorskih držav in iz po enega zastopnika Francije, Italije, Anglije, Japonske, Grčije in Zedinjenih držav s Turkom kot predsednikom, to-

da z jamstvom velesil ali društva narodov. 4. Predlaga se, naj se koraki v zaščiti Carigrada določijo kasneje.

Rim, 7. decembra. (Izv.) »Idea Nazionale« piše: Anglija si namerava napraviti iz Canaka novi Suez ali Gibraltar. Ako dobi Velika Britanija 50 tretja vrata v Sredozemskem morju, bi bila s tem Italija zelo ogrožena, ker je vsa njena ekspanzija koncentrirana v tem morju. Italija se ne more strinjati z načrtom Anglije glede Dardanel, pa tudi ne s turško-ruskimi namerami, ki posledujejo cilj, da prodre Rusija v Sredozemsko morje. Italija mora vztrajati na resnični enakopravnosti, da zagotovi svojo politično in vojaško bodočnost ne le v Sredozemskem morju, ampak po vsem svetu. List poroča nadalje iz Lausanne, da se je med zavezniškimi velesilami v splošnem dosegel sporazum. Pridrži Italije se nanašajo le na podrobnosti.

Konec industr. krize na Češkoslovaškem.

Praga, 7. decembra. (Izv.) V podrobni debati v proračunskem odboru senata je trgovinski minister Novak naglašal, da so postavke v proračunu tega ministristva glede dohodkov in izdatkov veliko večje, kakor prejšnje leto. Izvoz je razen najpotrebnejših predmetov vsakdanjega življenja popolnoma svoboden in je treba navajati izvozne predmete samo radi statistike. Pri uvozu pa je država prisiljena, da ostane zaenkrat pri dosedanjem sistemu do-

voljenj. To je potrebno zaradi gospodarskih razmer v sosednjih državah, zlasti v onih s slabo valuto. Minister je nadalje rekel, da sta s finančnim ministrom dr. Rašinom prepričana, da je Češkoslovaška na koncu krize. Res pa je, da so ljudje, ki hočejo krizo podaljšati in se ne brigajo za dobavo blaga, kakor se je to delalo pred vojno. More pa se z veseljem ugotoviti, da so v mnogih obratih zahtevali dovoljenje za nadure.

ZAKON O ZAŠČITI JAVNEGA REDA PRED MADŽARSKIM PARLAMENTOM.

Budimpešta, 7. decembra. (Izv.) Minister za notranje stvari Rakovszky je predložil na včerajšnji seji narodne skupščine zakonski predlog o povečani zaščiti javnega reda, ki vsebuje med drugim sledeče določbe: Vsakdo, čigar delovanje ali zadržanje je opasno s stališča javnega reda, javne varnosti ali zunanje politike, se more izgnati iz dežele, staviti pod policijsko nadzorstvo ali spraviti v prisilno delavnico. Kot opasne za državne interese veljajo one osebe, iz čijih izjav so se oblastva uverila, da se te osebe očitno strinjajo s stremiljenji po izpremembi ustave ali zakonitega reda, nadalje osebe, ki zagrešijo čine, ki morejo ogroziti ozemlje Madžarske ali državno ali narodno edinstvo, ali pa, ki se udeležujejo takih gibanj; razen tega so tudi oni, ki kršijo ugled države ali naroda, ki žalijo tradicijo države ali pa narodno, versko in patrijotično čustvovanje, ali ki škodujejo ugledu oblasti; potem osebe, ki zbirajo inozemski denar za politične svrha, vedoma širijo neugodne vesti

o javnih razmerah v deželi ali celo neravnice podatke, ki so v stanu prikazati te javne razmere v luči, ki je za državo neugodna in končno naviljalci cen in verizniki z valutami. Nadalje se more v zmislu § 17 tega zakonskega predloga vsak državljani od 18. do 30. leta vpoklicati k službovanju v interesu javnega zdravstva, prehrane in varnosti. V varstvo notranjega reda ali ako notranje-politični interesi dežele to zahtevajo, dovoljuje § 11 tega zakona o zaščiti države nadzorstvo nad poštnim, brzojavnim in telefonskim prometom v okvirju mednarodnih določb.

SLOVAŠKA LJUDSKA STRANKA SE PRITOŽUJE.

Praga, 7. decembra. (Izv.) »Slovak« poroča, da so poslanci in senatorji slovaške ljudske stranke izročili predsedniku Masaryku spomenico, ki vsebuje njihove pritožbe in zahteve. Spomenica veli, da vlada na Slovaškem bedi in razočaranje, in zaključuje: Mi hočemo živeti in bomo živel, s češkim narodom, ako bo to mogoče, če treba, pa tudi brez njega.

Doslednost.

Po zagrebškem kongresu se je tudi časopis SLS zavzemal za sklepe tega kongresa ter mu pripisoval veliko važnost. Ko pa so narodni socialisti dosledno zagrebškemu kongresu šli v Ljubljani v koalicio s tistimi naprednimi političnimi skupinami, ki so v Zagrebu sodelovale in glasovale za resolucijo, ne da bi se pri tem niti za las odrekli svojem stranknemu programu je časopis SLS radi tega vehementno napadalo narodne socialiste in jim očitalo breznačelnost in celo neznačajnost.

Naj se o stvari sodi kakorkoli, očitno breznačelnosti ali celo neznačajnosti bo NSS gotovo odločno odklonila, posebno pa od SLS, ki je stranka politike dveh »upitov«. V Zagrebu so se narodni socialisti odločili glasovati za resolucijo, ker je bila v skladu s programom narodno-socialistične stranke in ker so smatrali, da je rešitev srbo-hrvatskega spora tudi v interesu vsake socialistične stranke, kajti toliko časa ne bo pri nas nikakega razumevanja in smisla za socialna vprašanja, dokler bo stal v ospredju srbohrvatski spor, da ne govorimo še o drugih točkah, navedenih v resoluciji, ki so načelne važnosti za konsolidacijo naše države. Proti koaliranim strankam, ki predstavljajo današnji režim, kateremu je zagrebški kongres napovedal nezljubljen boj, pa je bilo naravno združiti več strank. Ako se je NSS za tem ciljem koalirala, potem je storila nekaj dobrega in je vsako tozadevno očitanje od strani tistih, ki so sami pozdravljali zagrebški kongres, zelo neumestno. Koalicijska izjava je izšla »Jugoslovanska zajednica« je bila čisto drugače opravljena in utemeljena, kakor koalicijska SLS s komunisti in socialdemokratskimi desidentmi.

S svojim dobro premišljenim nastopom je NSS dosegla, da je bila režimska stranka v Ljubljani, ki jo predstavlja JDS, popolnoma poražena. Pri vsaki drugi odločitvi naše stranke bi dobil režim več glasov! Nismo tako neresni, koljubni, kakor »Slovenec«, da bi za protirežimske glasove ne šteli vseh proti režimu oddanih glasov, pozitivnih in negativnih, ki jih je čez 7000, kar je velpomembno zlasti v sedanjem času, ko gre za revizijo oziroma proti reviziji ustave. »Slovenec« tega ne konstatira, dasi je to v boju za avtonomijo Slovenije zelo važno in s tem dokazuje kako neodkritosrčna je njegova zahteva po avtonomiji Slovenije.

Povdariti pa moramo tudi to, da v Beogradu napredni protirežimski glasovi mnogo več štejejo, kakor glasovi SLS in njenih privrsovcov. Nihče ne bo oporekal, da so bili tudi ti glasovi oddani proti sedanjemu režimu, dejstvo pa je, da v Beogradu eden napredni protirežimski glas več zaleže, nego 10 klerikalno-komunističnih protirežimskih glasov. Da je res tako, hočemo dokazati.

Avtonomiji klerikalcev Srbi ne zapuajo, ker je bilo njihovo zadržanje za časa stare Avstrije, posebno pa za časa vojne, vse prej nego jugoslovansko. Zato vidi vsak Srb v zahtevi SLS po avtonomiji Slovenije nevarnost za državo. Kolikokrat so se ugledni srbski politiki že izjavili, da bi ne nasprotovali avtonomiji Slovenije, ako bi imeli zaupanje do klerikalcev, ki so igrali v Avstriji tako žalostno protisrbsko vlogo. Zahteva SLS po avtonomiji Slo-

venije se tolmači med Srbi kot izključna želja klerikalcev po gospodstvu v Sloveniji, ker je vsakomur znano, da klerikalci v Beogradu nikdar ne pridejo do odločilnega vpliva, ker za nje izven Slovenije nikjer ni terena. Ako bi lahko računali na srbske katoličane, katerih pa ni, ker so Srbi pravoslavni, bi bil položaj za klerikalce povsem drugačen in obnašali bi se zopet tako, kakor so se obnašali v centralistični Avstriji. Da o tem tudi hrvatski politiki ne sodijo drugače, priča izjava St. Radiča, napisana dne 23. nov. 1922 in priobčena v zadnjem »Republikancu« s lastnoročnim Radičevim podpisom. Glasi se: »Dr. Koroščekova današnja opozicija in zahteva po takozvani avtonomiji je povsem neresna stvar in vsak v Beogradu ve, da je dr. Korošček samo do tega, da bi njegova stranka paševala v Sloveniji, a ne do tega, da bi slovenski narod bil v resnici gospodar v svoji hiši v ravnopravni zajednici s srbskim in hrvatskim narodom.«

S tem je avtonomistično stremljenje zadosti pojasnjeno. Drugo je seveda, ako zahtevajo avtonomijo take stranke, o katerih patrijotizmu in čistih namelih nihče ne more dvomiti. Avtonomija v interesu naroda in države, toda ne v interesu gospodstva svoje lastne stranke, oziroma cerkvene gosposke! Narodnim socialistom nihče ne more očitati, da bi jim šlo za gospodstvo. Zato mora vsakdo verjeti, da je njihova zahteva po široki narodni samoupravi iskrena, državotvorna. Ker hočemo srečen narod in veliko Jugoslavijo, zato so za široko narodno samoupravo in proti centralizmu, ki razpada in slabi naš državni organizem. Isto je povedal tudi demokratski desident dr. Rojc v svoji lepi brošuri »Za boljšo budućnost naše kraljevine«, kjer se odločno protivi dr. Koroščekovi avtonomiji, ki ima strankarsko in despotično ozadije.

Iz vsega sledi, da je pravilna trditev, da je »Jugoslovanska zajednica« s svojimi 2917 glasovi pri ljubli občinskih volitvah daleko več storila za nedeljivo avtonomno Slovenijo, nego SLS, združena s komunisti in socialdemokratskimi desidenti s svojimi 3952 glasovi. Pri JZ niso odločevala malenkostna vprašanja, temveč široko zasnovana akcija zagrebškega kongresa. Ona ni šla v boj iz oskosrčnega strankarskega vidika. Na njeni zastavi je bil zapisan padec režima in za ta boj so se koncentrirale vse sile, ker je to danes najvažnejše in najnujnejše vprašanje. — Kdor je pel slavo zagrebškemu kongresu in pripoznaval velike njegove uspehe v boju proti režimu, kdor je sam iskal in še danes išče Davidovičeve podpore, brez katere danes ni mogoče strmoglaviti Pašić-Pribičevićevega režima, ta greši v svoji doslednosti, ako očita NSS zvezo z dr. Ravniharjevo skupino, ki je v smislu zagrebške resolucije šla dalje nego Davidovič, izstopila iz demokratske stranke in se postavila odkrito v boj proti sedanjemu režimu. Kadar gre za velkopotezna vprašanja, moramo znati malenkosti podrežati širšim ciljem. — Najmanj pa je poklicana kritizirati politiko Narodno-socialistične stranke SLS, ki je, zatajivši svoj program, šla v zvezo s strankami, ki po svojem programu predstavljajo absolutno negacijo katoliškega svetovnega naziranja. B.

Centralist proti centralizmu.

»Na predvečer ljubljanskih občinskih volitev je govoril minister dr. Žerjav v kazinski dvorani zbranemu uradništvu o njegovem gmotnem položaju. Njegov govor je bil zanimiv predvsem zaradi tega, ker je zatajil z njim mož vso svojo preteklost, vse svoje delovanje. Dr. Žerjav pripada s Pribičevićem najskrajnejšemu levemu krilu sedanjega vladnega režima, zato je vredno, da javnost ne pozabi njegovega kazinskega razmotrivanja o uradniškem vprašanju, ker je tudi v splošnem načelnega značaja.

Dr. Žerjav je to pot priznal z nenavadno odkritosrčnostjo, da ni doslej še prav ničesar storil za uradništvo in sicer v prvi vrsti radi tega, ker tudi kot vladni mož sploh ni mogel ničesar storiti. Zakaj? Gospod minister je povedal, da je Jugoslavija agrarna država, od katere uradništvo nima mnogo pričakovati, še večja krivda pa tiči v tem, da imajo vsi srbijski politiki o uradništvu svoje posebno mnenje, kakor je bilo običajno v predvojni Srbiji. Uradniku ni potreba posebne naobrazbe, tvori le nekako pripravo vsakokratne vladne stranke. Ako izgine s površja, izgine tudi vsa uradniška navlaka. Take razmere so morda mogoče v najprimitivnejših razmerah, ne moremo si jih pa misliti v civiliziranem državnem organizmu.

Dr. Žerjav je vedel o vseh teh razmerah prav dobro takrat, ko so prevzeli njegovi prijatelji vladu v Beogradu in vendar so vsi ti možje hladnokrvno obljubljali uradništvu zlate gradove, dasi so morali vedeti, da jih še

desetletja ne bodo mogli uredniti. Že Masaryk je izrekel svoječasno mnenje, da bo v naši državi, kjer je toliko razlikosti, težko čez noč spraviti vse pod en klobuk. Dr. Žerjav hoče spraviti uradniške razmere v južni Srbiji na isto stopnjo kakor v Sloveniji, kjer imamo le kvalificirano uradništvo in posledica je, da mora slovensko uradništvo propadati, stradati in umirati. Dr. Žerjav je absoluten centralist, v Ljubljani pa pripoveduje uradništvu, da mu ne more pomagati, ker so pač v Srbiji drugačne razmere. Kot minister, kjer gre za njegov kos kruha, je centralist, kot agitator pa priznava, da je centralizem za nič, ki bo ugonobil slovenskega uradnika in njegovo družino.

»Gau, mein Freund, ist alle Theorie«, je rekel že Goethe in do tega bi se bili lahko že priklopali najbolj omejeni režimovci. Uradništvo vendar ni zato tukaj, da bi na njegovih praznih zločedih nategali svoje politične teorije. Ako ne morete rezati vsemu jugoslovanskemu uradništvu enakih kosov kruha, potem pač režite srbsk, uradništvo takega, kakršnega hočete in za službo sami. Slovincem pa takega, ki bo odgovarjal delu in naobrazbi slovenskega uradništva. Vemo sicer, da so dnevi Žerjavovega ministirovanja šteti, vemo, da je kriv vsega brezmejnega gorja slovenskega uradništva, vendar moramo javno pibiti, da je ravno ta nesrečni mož ob svojem slovesu najbrž nevede povedal, da je centralizem, katerega je sam najbolj podpiral, oni nenasitni volk, ki je slovenskemu uradniku pojedel zadnji kos kruha.

Nova past.

Trst, 6. dec. 1922.

Po poročilih italijanskih listov bi se morala sestati včeraj v Milanu jugoslovanski zunanji minister Ninčič in predsednik italijanske vlade, Mussolini, ki je namenjen v London. Današnji jutranji listi poročajo, da je prišlo v Milanu do sestanka med Mussolinijem in ruskim zastopnikom Krasinom, o sestanku med Mussolinijem in Ninčičem pa današnji listi ne prinašajo nobene vesti in torej še ni znano, ali je prišlo do omenjenega sestanka ali ne. Glede na ta sestanek, piše »Giornale di Roma« sledeče:

»Kakor je znano, je min. predsednik Mussolini izjavil, da mora priti na vsak način do izvršitve rapalske pogodbe in vseh podrednih sklepov v Santi Margheriti, čeprav ne udeležujejo Ital. nacionalnih aspiracij ob Jadranu. Izvršitev teh pogodb se izvede, kakor hitro bodo pogodbe ratificirane od parlamenta (Kdaj pa se to zgodi?)

Mussolini pa ne smatra za izključeno, da ne utegne priti do izboljšanja teh pogodb. In izpremembo pogodb — seveda v korist Italije — utegne priti ravno omenjeni sestanek med Mussolinijem in Ninčičem v Milanu. To izboljšanje pogodb se tiče Reke in Zadra, a povod je nova politična situacija na Balkanu.

Kakor se je že pisalo, se Jugoslavija namreč zelo prizadeva doseči svoj luko v Solunu. Italija se temu ne protivi, če se gre samo za koncesijo omejenega uporabljanja pristana in skladišč; na vsak način pa si pridržuje Italija svoj veto, ako se gre za koridor do Soluna, ki ga namerava zahtevati Jugoslavija. V tem oziru mora ostati brez dovoljenja Italije vse nedotaknjeno. Sporazumom z njo pa bi se dalo o tej točki govoriti — ako bi Ninčič pristal na protisluge.

Glede Reke pravi Mussolini, da bi ne naletel pri pogajanjih na resne težave; upa, da bi se ugodilo, da se Reka priključi Italiji. Kar pa se tiče Zadra, namerava Mussolini predlagati Jugoslaviji take izpremembe pogodbe, ki bi doprinesle združenje Zadra (ki je sedaj objekt od jugoslovanskega ozemlja) z ostalim italijanskim ozemljem. V tem smislu se bodo vršila pogajanja med Mussolinijem in Ninčičem.

Iz vseh teh besed sklepamo: Italija hoče Reko; Italija hoče koridor med Reko in Zadrom.

Za vse to bi milostno dovolila Jugoslaviji nekaj, kar ni njenega, namreč privolila bi Jugoslaviji izhod do Egejskega morja, privolila bi ji koridor do Soluna, na račun poraženih Grkov.

V italijanskih listih se da razbrati prikrito veselje nad tem novim Mussolinijevim načrtom, zakaj ako ta akcija uspe, bi bila Jugoslavija odrinjena od jadranske obale na dolgi črti — od Soče do Zadra.

Slutim, da je to nova past. Italija skuša Jugoslaviji zapreti vsak dohod na Jadransko morje in jo preslepiti s koridorjem do Soluna, ki Italijo nič ne stane. Ta dohod pa bi ji o kakih drugih prilikih zaprla in Jugoslavija bi ostala brez primerne obale; ostal bi ji le oni košček strmega brega od Zadra do Albanije, ki pa je zaradi goratega zaledja, slabih železniških zvez ter zaradi neravnega obalnega terena neprimeren za zgraditev obširne luke, kakor potrebuje obsežna jugoslov. država.

Italijani upajo na to, da se jim posreči prepričati Srbe, da je za Srbijo (!) Solun bližji in važnejši, kakor pa Reka in omenjeni koridor od Reke do Zadra.

Upajmo, da ne bodo srbski državni klimegomanji in ozkoobzirni politiki, ki bi se dali zavesti v nastavljen past.

Ko je bil ta članek že napisan, je prišla iz Pariza vest (agenc. Radio), da je prišlo med Mussolinijem in Krasinom v Milanu do sporazuma, ki utegne imeti za potek konference v Lausanni in za antanto samo važne posledice.

Iz Milana pa je došla uradna vest, da je govorica o sestanku med Mussolinijem in Ninčičem brez vsake podlage. Četudi bi pa bila ta govorica resnična, bi ne moglo priti do sestanka, ker se je Ninčič vrnil v Beograd zaradi nastale vladne krize v Jugoslaviji.

Interesi velikih.

Vse konference, ne izvemši mirovnih, ki potujejo že nekaj let po svetu od mesta do mesta, so pokazale do sedaj samo eno: da je gospodarski avtonomizem med Anglijo in Francijo tako velik, da bi bilo te zveze že davno konec, če ne bi bilo strahu, ki je za sedaj še večji, kot je gospodarska konkurenca. Ta veliki strah je rusko-nemška zveza, ki se je boji ena država ob Renu, druga na vzhodu. V znamenju te konkurence in tega strahu se vrši tudi sedanja konferenca v Lausanni, ki obeta isti uspeh kot njene predhodnice.

Nekak zunanji povod te konference je spor med Turško in Orčijo in tudi ves aparat je primerno usmerjen, da bi se zdelo, da ima konferenca za cilj res samo ureditev tega spora. Glavni namen konference pa je čisto nekaj drugega: odločitev, kdo bo gospodoval nad Dardanelami in nad petrolejskimi vrelci na Vzhodu, zlasti okrog Mozula. Za to in samo za to gre glavni boj.

To potrjujejo predvsem izjave ruskih delegatov, ki so že v Lausanni, ali pa še na potu; ti delegati predvsem izjavljajo, da je Rusija v prvi vrsti interesirana na ureditvi vprašanja morskih ožin. In zastopniki na konferenci ne zanikajo, da se ne bodo obravnavale tudi Dardanele, dasi v programu konference ni bilo nič govora o tem. — Vprašanje teh ožin je morda najtežje med zunanjepolitičnimi problemi. Ker Anglija ne upa, da bi jih mogla sama dobiti, je njen glavni cilj vsaj ta, da jih ne dobi Rusija. In Rusija, ki že stoletja gleda na Carigrad, vidi rajše, da jih dobi Turčija kakor Anglija, kajti lažje ji bo iztrgati nekoč Turčiji kot pa Angliji. Tako bo počasi Turčija zopet prišla do Dardanel samo vsled tega, ker ji nobena velesila ne privoščiti drugi. Vendar se bo Anglija v tem slučaju le težkim srcem odločila za Turčijo.

Kajti Turčija je vodila in še vodi politiko, ki ni ravno prilazna Angliji, nasprotno: ki hoče odjesti Angliji najmanjši kos, ki ga je upala dobiti v svetovni vojni: petrolejske vrelce pri Mozulu. Te vrelce sta si sicer Anglija in Francija prijateljski razdelili med vojno, vendar je znala Anglija počasi skoro popolnoma iztisniti Francijo od bogatega korita. In ko je nato izbruhnila turško-grška vojna v Mali Aziji, se niso na Francoskem prav nič pomišljali, da ne bi bili odkriti stopili na stran Turčije, ker so upali, da bo s tem oškodovana Anglija. Pa tudi Anglija se je javno izkazala hvaležno svojim sicer tepenim zaveznikom Orkom in je odpoklicala svojega zastopnika iz Aten, ko je revolucionarno sodišče v Atenah obsodilo in dalo ustreliti prejšnje grške ministre, ki so delali politiko Anglije v Mali Aziji. In lord Curzon ni hotel osebno sprejeti zastopnika Grške v Lausanni, Venizelosa, čeprav nihče ne dvomi v Angliji o njegovem ententofilstvu.

S tem, da grški zastopnik sploh ni več pripuščten h konferenci, ker Anglija ne more oficijelno občeati z njim,

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

log. arh. Kregar Rado.

Moderna inscenacija.

Dramatično, umetniško dovršeno delo učinkuje predvsem v govorni besedi, ki zadobi na odru življenje, posebno če je, ustvarjeno po igralcu umetniku. Delo ustvarjata skupno dva umetnika, pisatelj in igralec. Res je, da je prvi ustvaritelj pisatelj in da mora pravo dramatično delo učinkovati samo kot tako. Celotno njegovo vrednost pa spoznamo šele takrat, kadar pride igralec-umetnik vdahne temu delu življenje, ki ga gledamo, poslušamo, občutimo ter ga uživamo z vsemi čuti in s celo svojo dušo. Bistvo dramske umetnosti tvori najgloblji izraz doživljanja in občut umetniškega dramskega dela. Igralec ustvari na odru posebno življenje in zato, ker je posebno, preklicano po umetnosti, se razlikuje in se mora razlikovati od vsakdanjega, realnega.

Osebe na odru govore, hodijo, imajo mimiko, geste, kretnje — one žive — ali povsem drugo življenje. Ker pa je to življenje ustvarjeno po umetniku, potrebuje vsled tega tudi poseben milje, ozadje, okvir, z eno besedo vse, česar nima in kar obdaja izven gledališča realno življenje. Igralčeva individualnost, karakteristika, vsakdanost mora izginiti. On je na odru drugi človek, vedno nov kakršnega zahteva dramsko delo. Zato potrebuje drugo fiziognomijo, stas, stan, obleko itd.

Pripomočke za ustvaritev miljeja imenujemo s tehničnim izrazom scenarijo. Sredstva, ki jih ima igralec za ustvaritev osebe, so kostum in maska. Vsa ta sredstva tvorijo važen del gledališke ali dramske umetnosti, ne pa njen bistveni del. Ona vzbude v gledalcu potrebno iluzijo ali razpoloženje in občutje, kar je za popolno uživanje umetniškega dramatičnega dela neobhodno potrebno.

Učinek predstave je integral učinkov posameznih umetnosti, ki sodelujejo pri tem ustvarjanju. V prvi vrsti je tu zaposleno slikarstvo, kiparstvo ter arhitektura in ta momentalna ter dekorativna; zunanja, kakor notranja. Poleg omenjenih često tudi godba in ples. Iz tega sklepamo, da more uspevati in doseči dramska umetnost svojo najvišjo stopnjo le tam, kjer so se vse umetniške panoge in smeri združile za povzdigo dramskega literarnega dela.

Tako gledališče tvori kulturno središče naroda in je barometer, ki natančno kaže stopnjo njegovega kulturnega nivoja.

Kot vsaka umetnost, zahteva od umetnika tudi ta poleg naravnega talenta veliko tehničnega znanja. V prvi vrsti je tu ustroj odra in razsvetljave, poznavanje kostumov, perspekture, itd. Tu ni dovolj samo izvežban okus in fantazija. Predvsem se tu javlja (merodajna) ekonomija v uporabi materiala, odmerjenost časa za izmero kulis, predstave režiserja, vsebina in še nebroj dru-

gih stvari, ki jih predpisuje dramsko delo. Sredstva, ki so na razpolago, so navadno zelo omejena, zato je treba obilv iznajdljivosti, da je mogoče z njimi ustvariti zankroženo, enotno, dovršeno celoto. Potrebno je delati kompromise, kombinacije iz že obstoječih in novih delov.

Ker služi inscenativna umetnost le v pomoč dramski umetnosti, ji mora biti podrejena ter z njo združena. Ona mora spopolnjevati, ne pa samostojno učinkovati in s tem odvajati koncentracijo gledalca od bistva, to je od drame. Z ozirom na karakter inscenacije, ločimo tri smeri in sicer: realistično, ki nima drugega namena, kot da vzbudi v gledalcu iluzijo narave kot: dreve, polja, travnikov, neba z oblaki, hiš, cest, opravke itd. Kostum v tej smeri ima povsem isto nalogo, kot v vsakdanjem življenju, da obloži in nekoliko označi poklic in deloma karakter človeka. Tu di maska ima ta namen podati le zunanjost, kot starost, lepoto itd. Igrane osebe, ne pa njeno bistvo, karakter, dušo. Oseba na odru je povsem določena, gotova, tipična. Luč nadomešča v tej smeri povsem naravno dnevno ali večerno luč, ono solnca ali lune, sveče, ognja, bliska itd. V igri učinkuje igralec povsem realistično, jasno, enako njegova obleka, okolica, v kateri se giblje v luči, ki ga oblika, cel oter z vsem in vsemi učinkuje kot kos, del realnega življenja. Ali ta način inscenacije je s stališča modernega umetniškega naziranja preživ-

ljen, igra da igralca, scenerija in luč pa naj bo še tako popolna in dovršena, je in ostane le slaba kopija narave. Drevje, skale, nebo in oblaki so le kos po, barvanega platna in v momentu, ko je iluzija uničena, preneha inscenacija učinkovati in skrajno moti. Delo pa, ki naj ima umetniško vrednost, ne sme biti kopija življenja — narave, ampak življenje samo, ustvarjeno, priklicano po umetnosti. Glediški oter ne sme biti prostor za igranje, kopiranje, ampak prostor umetniškega ustvarjanja, doživljanja in to v celoti kakor detajlih.

Imitacija in kopija sta ravno nasprotni umetniškemu stvarjanju in uživanju. Bistvo umetnosti ne leži samo v sličnosti z naravo. Tudi iz stališča realizma — naturalizma je ta smer inscenacije zgrešena. Realizem noče iluzije kot slikanih dreves itd. Edino prava konsekvence te smeri bi morala ležati v stremljenju igrati zunaj na prostem. Tam je najbližja naravi. Ali s tem, če bi se igralo v prosti naravi, bi bilo dožeto šele eden in sicer nebitveni del, realizem igrati sami pa je nemogoče. Igralci imajo maske, kostume, govore povsem drugače, kot ljudje realnega življenja, leta minejo v eni pavzi itd.

S tem je jasno, da je absoluten realizem ali naturalizem v igralski umetnosti nemogoč. Da ena ali druga smer se mu približuje, ga študira, se ga oklepa, ali povsem osvoboditi si ga ne more, ker umetnost ni kopija življenja, ampak

življenje za se. Razume se, da je iluzija do gotove meje v inscenaciji potrebna. Ali ta iluzija ne sme temeljiti na imitaciji.

Druge smer inscenativne umetnosti je dekorativna. Njena naloga je, dati dramatičnemu delu lep okvir, dekorativno ozadje, ki pa mora biti stilizirano ter učinkuje zgolj z dekorativnostjo motiva, barve, luči, kostuma itd. Tudi prva smer je do gotove stopnje dekorativna, kot je dekorativna lepa slika, ki se jo obesi v sobo, ki pa niam z njo ničesar skupnega in ni za prostor specijelne kompozicije. Dekorativna inscenacija učinkuje v prvi vrsti na fantazijo gledalca. Ona označi prostor, dobo in čas z ornamentalnimi motivi in kostumi, ki vsebujejo časovni karakter dobe in ljudi. N. pr. scena, ki se vrši na vrtu, je označena s kulisami, ki ne predstavljajo realističnega drevja, rož itd., ampak je vse to podano le v ornamentalno pobarvanih ploščah in v harmonični barvasti luči. Do gotove mere se ujema z vsebino dramatičnega del pesniške, pravilne, ba ne vsebine, kjer nastopajo princ, kraljične in vile, kjer je polno dragih kamenov, zlata in srebra, polno cvetja in luči, polno veselja in smeha, n. pr. »Krojaček lunaček« ali »Petrčkove sanje«. Ta inscenacija je prikladna za ples dekorativne znanosti, bajne vsebine — posebno za balet. N. pr. »Labudje jezero«.

Kot sem že omenil, umetniško delo ne sme biti kopija življenja, ampak

bi bilo pravzaprav konference konec. Kajti na ta način se zdaj ne da rešiti grško-turški spor. In zdi se, da je konference v bistvu res konec, ker ni verjetno, da bi imele velesile pogum, da bi odkrito načele vprašanje Mozula in Dardanel. To prepuščajo bodočnosti.

Politične vesti.

Varanje javnosti.

Ulasom poročila v »Jutru« je imelo načelstvo JDS sejo, na kateri skuša načelstvo v dolgovezni resoluciji opravičiti poraz JDS pri zadnjih volitvah. Pri tem seve iščejo krivcev izven sebe, in izven mladinskih zastopnikov JDS. Resolucije so zlasti naperjene proti osebi dr. Ravniharja, ki da je bil edini vzrok, da ni prišlo do sporazuma med JDS na eni ter NSS in skupino okoli »Slovenskega Naroda« na drugi strani. Gosposdi je sprito izdala volitev očividno opešal razum. Ugotavljam, da stališča NSS še enkrat ta te dejstva: 1. Gosposdi od JDS so sporočili nekaterim funkcionarjem NSS, da je JDS pripravljena iti z narodnimi socialisti ter da v tem slučaju da svobodne roke glede izbire kandidatov; 2. skupina okoli »Slov. Naroda« je na usta gospoda dr. Ravniharja izjavila, da je pripravljena v slučaju, da se NSS odloči za skupni nastop z JDS, sodelovati pri skupni akciji; 3. načelstvo in zaupniški zbor NSS je na svojih sestankih iz umevnih in splošno znanih razlogov soglasno sklenil, da je proti skupnemu nastopu z JDS kot z zastopniki današnjega vladnega režima. Pač pa so se narodno-socialistični zaupniki izrekli za sodelovanje s skupino okoli »Slov. Naroda« (z udeleženci zagrebškega kongresa); ako bi ta skupina ne pristala na skupno sodelovanje, bi NSS nastopila pri volitvah samostojno, ker je njen zaupniški zbor soglasno odklonil vsak skupen nastop s SLS; 4. sklepi NSS so bili znani tako JDS, kakor tudi skupini »Slov. Naroda«, ki se je na to odločila za skupni nastop z narodnimi socialisti; 5. »Jugoslovanska zajednica« se je enovala na temelju zagrebške resolucije, naperjene proti režimu in njenemu koruptivnemu sistemu. To so suha dejstva, ki spričujejo, da z načelnih vzrokov absolutno ni bilo misliti na to, da bi narodni socialisti mogli nastopati v volilnem boju skup z JDS, ki je predstavila današnjega vladnega režima. Če kdo kaj drugega trdi, so to fantazije. Resolucije načelstva JDS so torej zgrajene na povsem napačnih premislah ter delajo vsled tega čisto napačne logične zaključke. — Prav tako kot JDS, tudi socialni demokratje in komunisti raznašajo med svojimi pristaji še vedno vesti, da so narodni socialisti krivi, da se za občinske volitve v Ljubljani ni storil napredni socialistični blok. Tudi v tem oziru moramo ponovno ugotoviti: 1. zaupniški zbor in načelstvo NSS se je najprej izreklo za napreden socialistični blok (seveda brez SLS) in je bilo to mnenje narodnih socialistov znano tako socialnim demokratom kot komunistom; 2. komunisti, kot socialni demokratje so izjavili, da pristajajo

med tem pa pošilja Anglija in tudi Zdr. države svoje agente po Mali Aziji, da pokupijo in spravijo v svojo oblast te petrolejske vrelce, kajti v tem slučaju izjavljajo tudi Združene države, da so zainteresirane v Mali Aziji.

Progresivni davek.

»Delavske novice« v svoji zadnji številki povdarjajo, da je za komuniste najvažnejše, da se je sprejelo v ljubljanski komunalni program tudi uvedbo progresivnega davka na kapital. K tej ugotovitvi pa pristavljajo »Delavske novice«: »S tem programom so se tudi krščanski socialisti postavili na stališče razrednega boja proti kapitalu. Če je bilo to iskreno, bo pokazala bodočnost.« Torej, komunisti že dvomijo. Ni čuda! Pollak, Ogrin in ljubljanski škof, ki predstavljajo vodstvo SLS, gotovo niso resno mislili, ko so podpisali program, ki zagovarja progresivni davek!

Ljubljanskim občinskim volitvam

posvečuje zagrebški »Hrvat« članek, v katerem pravilno potrjuje, kako je izpad teh volitev dokazal popolno propast Pribežević-Zerjavovega sistema v Sloveniji. Od 8986 glasov se je 6874 izreklo proti režimu in za nedeljeno Slovenijo. Skupina pa, ki prodaja Slovenijo beogradskemu centralizmu, je dosegla borih 1800 glasov. Klub temu pa se ta skupina ne bo obotavljala še nadalje govoriti v Beogradu o slovenskih zadevah in zastopati Slovenijo celo v vladi!

Profesor Reissner

se nahaja sedaj po izidu ljubljanskih občinskih volitev v čudnem položaju. Ljubljanski meščani so mu v nedeljo dokazali, da ne uživa več njihovega zaupanja. Od 9000 glasov jih je prejel samo 1800, dočim se je skoro 7000 izreklo proti centralistični politiki. Njegova moralna dolžnost bi bila sedaj, da odloži zaupani mu mandat. Seveda, dokler bo prava politična in demokratska etika podlegla dobrotam poslanskih dijet in poveljju stranke, pibisciti kot nedeljski ne bodo imeli svojih edino možatih posledic.

Pomilosočenje Keroševića.

»Slovenec je te dni bahato naznanil, da se je pomilosočenje bosanskega rudarja Keroševića izvršilo na intervencijo poslancev jugoslovanskega kluba. Sedaj pa doznavamo, da je pravosodni minister dr. Marković izpremenil smrtno kazen v 20letno ječo na pritisk mednarodne delavske konfederacije. Pravijo, da je klerikalno pavovo perje tudi pavovo perje.

Gospodarstvo.

GOSPODARSKI POLOŽAJ NA FRAN-COSKEM.

Iz pred par dnevi objavljenih statističnih podatkov o francoski zunanji trgovini v prvih 10 mesecih letos je razvidno, da se francoska trgovina razširja in zavzema sedaj že večji obseg kot pred vojno. V navedenem času se je uvozilo 40,9 milijonov ton blaga v vre-

dnosti 18629 milijonov frankov, medtem ko se je izvozilo 18,2 milijonov ton v vrednosti 16157 milijonov frankov. — Plačilna bilanca izkazuje 2 milijardni deficit. Proti letu 1913 je teža uvoza napredovala za 3,5 milijonov ton, a teža izvoza pa samo za 0,4 milijona ton. Vrednost pa se z ono vrednostjo leta 1913 ne da primerjati. Še večji napre-

dek pa izkazuje trgovina napram letu 1921. Uvoz je bil namreč za 10 milijonov ton večji, izvoz pa za 5 milijonov ton. V zadnjih mesecih izkazuje francoska produkcijska statistika veliko povečanje produkcije na vseh poljih, zlasti pa se oživlja metalurgična industrija, za katero mora dobavljati koks in premog Nemčija na račun reparacij. Produkcija železa je v maju letos dosegla predvojno višino in se drži na tej višini še vedno, tako da je bila produkcija v septembru že višja za 28000 ton kot povprečna predvojna produkcija. Že v letu 1921 je bila francoska produkcija železa večja kot angleška in leta se je razvila še bolj in pričakovati je, da bo Anglija, ki je dosedaj zavzemala 3. mesto v svetovni produkciji železa, potisnjena definitivno na 4. mesto. Izvoz železne rude je zavzel silen razmah. Francija izvažala največ železne rude izmed vseh držav na svetu. Ta napredek v gospodarstvu gre predvsem na račun obnovitve razrušenih krajev. Tudi finance se boljšajo. Dohodki železnice so v primeri z lanskim letom zelo narasli. V oktobru so znašali dohodki države do sedaj še ne nedosežene vsote 1503 milijonov frankov. V splošnem je pa fin. stanje še vedno resno. Debata, ki jo je izvajala predložitev proračuna za leto 1923, je povzročila padec franc. Začetkom oktobra je stal na višini 7,58 centov v Newyorku, proti koncu meseca pa je padel na 6,96. Šele v novembru si je nekoliko opomogel. Padec franka je povzročil v veliki meri tudi radi padca marke in ostalih vzhodnih valut. V tem se kaže medsebojna odvisnost vseh evropskih kontinentalnih valut. Najvažnejši problem franc. gospodarstva pa je vprašanje dolgov. — Francoski državni dolg je znašal konec marca letos 316 milijard frankov, od teh ca 70 milijard zunanjih dolgov, (največ dolgujejo Amerikancem, ca 3 milijarde dolarjev, — potem Angležem.) Veliko upanje imajo na finančno konferenco v Bruslju, ki se bo pečala tudi z reparacijami. K. P.

— Potovalna razstava in pokušnja dalmatinskega olja. Na predlog Kmetijskega oddelka Pokrajinske uprave v Splitu, je kmetijsko ministrstvo pristalo na to, da eden strokovnjak za oljstvo iz Dalmacije skupno z zastopnikom ministrstva prepotuje tekom decembra t. l. vsa glavna mesta naše države (Ljubljana, Maribor, Celje, Zagreb, Osijek, Novi Sad, Subotico, Beograd, Krušovo, Niš in Sarajevo). S seboj poneso vzorce finega jedilnega olja, ki ga pridelujejo oljarske zadruge in privatniki v Dalmaciji ter bo trgovci in hotelirji, ki so po večini navajeni le na francoska in italijanska olja, seznanili s tem dalmatinskim prideikom. V Ljubljani bo ta pokušnja olja v prostorih Kmetijske družbe na Turjaškem trgu št. 3 v ponedeljek dne 18. decembra od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Vsi oni, ki se zanimajo za pravo oljino olje, se naj tega dne prijavijo v tem prostoru, kjer dobe vsa potrebna pojasnila.

— Priglasitev zasebnih žrebcev k licencovanju. — Na podstavi zakonitih predpisov o licencovanju žrebcev se razglašajo, da morajo lastniki žrebcev, ki nameravajo v prihodnji plemenitni dobi spuščati svoje žrebce za plemenitev tujih kobil, prijaviti te žrebce najpozneje do 15. decembra 1922 pri onem okrajnem glavarstvu (politični ekspozituri, mestnem magistratu), v čigar okolišju je žravec postavljen. Pri prijavitvi žrebca, ki se izvrši pismeno ali ustmeno, se mora obenem naznaniti: a) ime, priimek in bivališče žrebčevega lastnika; b) pasmo in rod, starost, bar-

vo, kakor tudi kraj, v katerem stoji žravec. Opozarja se, da se za žrebce toplokrvnih pasem pod štirimi leti in za mrzlokrvne žrebce pod tremi leti splošno ne daje dopustilo za spuščanje. Svoječasno se bo razglasilo, kje in kdaj bo pregledovala komisija priglašene žrebce in dajala dopustila (licenco).

— Amerikansko posojilo državne hipotekarne banke. Radi pomanjkanja denarja, vsled katerega trpe vsi naši denarni zavodi, je prišla tudi državna hipotekarna banka v silno težaven položaj. Največji del svojega premoženja je izposodila raznim podjetjem in privatnikom, z anuitetami pa banka ne more kriti svojih potreb, ker so premožne, komaj 150.000 dinarjev mesečno, in ker tudi ta znesek ni vedno redno vplačan. V sled tega je skušala najeti državna hipotekarna banka posojilo v znesku 50 milijonov dinarjev pri narodni banki, ki ga pa finančni minister ni dovolil. Zato se peča sedaj upravni svet te banke z ponudbo neke ameriške finančne skupine, ki ponuja hipotekar-

ni banki 500 milijonov posojila, brez oziroma med relacijo med dinarjem in dolarjem.

— Nova lokarna železnica. Sladkorna tovarna v Velikem Bečkereku se pogaja z vasio Tondal-Tonda radi zgraditve lokalne železnice Veliki Bečkerek-Tondal-Tonda. V zameno za odstopljeni teritorij ponuja sladkorna tovarna temu kraju dolgoletno pogodbo za prevzem vsakeletne žetve sladkorne pese.

— Spor belgijske tramvajске družbe v Beogradu z mestno občino. Ker spora, ki je nastal med belgijsko tramvajsko družbo v Beogradu in mestno občino beogradske, ni bilo mogoče poravnati, je predlagala beogradska mestna občina belgijski vladi, da se stori posebno razsodišče, ki naj reši ta spor. Belgijska vlada je te dni sporočila naši vladi, da se s tem predlogom strinja. To razsodišče bo sestavljeno iz dveh delegatov mesta Beograd in dveh delegatov belgijske elektricitetne družbe. Predsednik ji bo neki Švicar. Razsodišče bo imelo svoje seje v Zagrebu.

Dnevne vesti.

— Finančni viri bodočega občinskega sveta ljubljanskega. Kakor smo izvedeli iz dobro informiranih krogov, namerava občinski davkar Kocmur predlagati na prvi seji bodočega občinskega sveta ljubljanskega, da se uvede na javna predavanja gospoda Bernota veselilni davek in sicer 10 Din na vsakega udeleženika, na debatore pa še posebej po 20 Din. Člani bodočega občinskega sveta so po večini prepričani, da bodo od tega davka imeli toliko dohodkov, da se bo lahko postavila električna centrala, ki bo zadostovala za razsvetljavo ne le samo mesta Ljubljana, temveč tudi vse okolice od Kamniških planin pa do Grintovca!

— Imenovanje. O. Vitomir Verstovšek je imenovan za državnega ekonoma III. razreda v kruševskem okrožju.

— Himen. Poročil se je gosp. Fran Hribernik, ravn. mešč. šole v Šoštanj z gđ. Pavlico Tribučevico iz Mozirja. Mlademu paru obilo sreče!

— Zdravniški pozor. V nedeljo dne 10. t. m. se vrši ob pol 10. uri na internem oddelku javne bolnice važen in nujen sestanek. Predmet: Debata o zakonu o osiguranju radnika, specialno, razmerje blaginjskega zdravnika na pram blaginji in osiguranju. Polnoštevilna udeležba, zlasti blaginjski zdravniki in potrebna. Odbor slov. zdravniškega društva.

— Razpisane službe. 125. št. »Ur. lista« objavlja razpisna učiteljska mesta kakor tudi razpis natečaja za prometne uradniške in poduradniške pripravnike pri drž. železnici.

— Pomagal! Na Selu pri Ljubljani se nahaja številna železničarska rodbina s petimi otroci, ki jim je mati po porodu bolehnja in oče pohabljen, v največji bedi, bosi in nagi brez kuriva in potrebnih živil. — Dajte, dobra srca! Upravišтво prejema, izkazuje in odpošilja mile darove.

— V klet je padla hčerka vrtnarja Spilranya v Novem Sadu. Šla je ob 7. uri zvečer po opravku v palačo Adamovič. Med potjo ni opazila, da je neka kletna odprtina, skozi katero so metali drva v klet, odprta. Dekle je padlo v klet ter si pri tem zlomilo nogo in se tudi sicer močno poškodovalo.

— S tira je skočil orijent-ekspres pri Odrinu. Baje so uporniki v zapadni Traciji razdrli progo, vsled česar je vlak skočil s tira.

— Krvavenje nosu znak zaljubljenosti. Leonard Hill, profesor na britanskem nacionalnem inštitutu za medicinska raziskavanja se je bavil mnogo z vprašanjem razlogov, vsled katerih teče človeku kri iz nosa. On trdi, da je krvavenje nosu neke vrste znamenje zaljubljenosti. Pri mladih ljudeh namreč nos krvavi vsled močnega razburjenja, katero doživljajo mladi, zaljubljeni pari. Pri starih ljudeh pa krvavenje nosu ne pomenja ljubavi, nego bolezen. — Čuvajte se torej, da vas krvavenje nosu ne izda!

— Razne nesreče. V Gorjah pri Radovljici se je Jožef Dežman, delavec pri lesni industriji »Vintgar« s cirkularno žago uredil v levo roko. — Težko se je poškodoval delavec Janez Nagode iz Podlinice pri Morju. Sekal je v gozdu smreke. Pri tem mu je spodrsnilo, da je padel v jarek in si pri padcu razbil lobanjo. — V Žirih je kovaškemu vajencu Francetu Trčku padel železni drog na levo nogo in mu jo strl. — Pri razstreljevanju premoga v trboveljskem rudniku se je težko poškodoval strelni mojster Fr. Košak. — V Trzinu je v šoli pri telovadbi učenec Hinko Kmetec padel in si zlomil desno nogo.

— Precej pozno li je prišlo na misel. V Temešvaru se je pred par dnevi obesila Srbkinja Jelena Jovanović. Je stara 112 let. No, ta se je domislila precej pozno na samomor.

— Vlom in tatvina. V noči od 30. nov. do 1. dec. je bilo v trgovino Adolberta Sulcerja v Letušu obč. Braslovče po neznanem storilcu vlomljeno in pokradenega manufakturnega blaga v skupni vrednosti 36.295 kron.

— Napad na cesti. Na cesti blizu Vrhnike je ob zgodnjih večernih urah napadel neki neznan lopov hlapca A. Križmana, ki se je vračal domov. Udaril ga je z debelim kolom tako močno po desni nogi, da mu je zlomil nožno kost. Napadalcu se je posrečilo, da je izginil brez sledu. Križmana so oddali v bolnico.

— Špainska bolezen je zopet začela razasati v Afriki. V portugalski zapadni Afriki se je namreč pojavila v veliki množini muha Tse-tse, katere pik povzroči močno spanje, iz katerega se ptičeni običajni sploh več ne zbudi. Vsi dosedanj slučajji so končali s smrtjo vpičenih oseb.

Gorenjski slavček.

K uprizoritvi v ljubljanski operi.

Slovenska operna literatura šteje malo del, lahko bi jih skoro sešteli na prste. In še izmed teh je smatrati nekatera le za poizkus-skladnaja v tej panogi glasbene umetnosti in bi bilo treba premišljevali, če so zrele za oder in vredne truda nove uprizoritve ali jih je smatrati le za historične dokumente. Odkar je po prevratu začela ljubljanska opera novo življenje, smo ponovno izražali željo, da se pri izbiri repertoarja v prvi vrsti ozira na domača dela, že iz tega razloga, da jih spoznamo in vsaj vemo, v koliko so naši skladatelji bodisi polpretekle ali pa sedanje dobe gledaliških del ustvarili. Rista Savina »Lepa Vida« in Parmov »Zlatorog«, katerih uprizoritve smo doživeli v minulih sezonah sta novejšega datuma. »Lepa Vida« je sicer nekoliko starejša, pa je prišla na oder popolnoma predelana in prenovljena. »Zlatorog« pa je bil napisan bojda med vojno ali takoj po prevratu. Starejših opernih del do danes niso uprizorili. Prav je zato, da je novi upravnik gledališča, zvest svoji obljubi, da se bo v repertoarju ozirati predvsem na naša operna dela — forsiral uprizoritev Antona Foersterjeve komične opere »Gorenjski slavček«, koje rojstvo spada v leto 1872. Skladatelj jo je napisal torej v prvih letih svojega bivanja med Slo-

venci. Peli so jo takrat in menda še leta 1896. Nato je zapadla pozabnosti arhiva, katere jo je rešilo letos vodstvo gledališča in jo uprizorilo seveda v popolnoma drugačni obliki. G. režiser dramskega gledališča Osip Sest je opero preuredil v sceničnem oziroma režiserskem delu in v skladu z njim pa je g. Karel Jeraž uredil glasbo, ki je pa z izjemo nekaterih retuš v orkestraciji ostala prvotna. Nekatere scene so zamnjane iz enega dejanja v drugo, tako, da je opera prirejena kolikor toliko za uprizoritev v današnjih časih.

Libreto sta Foersterju napisala Lujza Pesjakova in Emanuel Zündl. Vsebinska je vzeta iz priproste, kmetijskega življenja Gorenjcev. Pod Triglavom živi v svoji koči vdova Majda, ki je dolžna 200 gld in jih ne more vrniti. Zato ji hoče upnik pognati grunt na kanto. Njena hči Minka ljubi Franja, ki se je ravnokar vrnil iz tujine domov. V vas pride francoski učitelj petja, ki sliši Minkin krasen glas in jo vabi seboj na Francosko, da jo izuči v operno pevko. Minka je zadovoljna in Francoz pomaga materi iz stiske ter ji izroči 200 gld, da more rešiti domačijo. Franja je za Minko hudo in zato prepreči njen odhod. Francoza obdolži kupčije z dekleti in ga da zapreti. Vsa zadeva se razjasni, ko pride kurir naznaniti, da je Francoz imenovan za dvornega pevca v Parizu in ko Franja prinese pismo, da se je vrnil domov. Sedaj se lahko poroči z Minko. V veselju in pre-

pevanju konča opera. Poleg glavnih oseb nastopajo v operi še oskrbnik Strukelj (prava Kecalovska figura), pisar Rajdelj, Lovro in krčmar, ki prinesejo v dejanje mnogo živahnosti. Snov opere je vzeta iz narodnega življenja kot v Smetanovi »Prodaní nevesti«. In marsikaj spominja v »Gorenjskem slavčku« na »Prodanó nevesto«. Tudi v glasbi se pozna, da je bil Foerster Smetanov učenec. Že nastopna pesem Matere Majde je komponirana docela v smetanskem duhu. Vboče je opera zgrajena po načinu onih skladateljev, ki so v svojih delih vrstili zbor in arije, dvospeve in trospeve drug za drugim brez oziroma na celoto. »Gorenjski slavček« je bil sprva veseloigra s petjem. Šele pozneje je Foerster delo prekomponiral, da ni v njem proze. Torej zopet slično kot Smetana »Prodanó nevesto«. Smetana ni hotel v svoja dela vplesti narodnih pesmi, ker ima njegova glasba itak izraziti češki značaj. Foerster je pa šel v zakladnico naših narodnih pesmi in jih je uvrstil v svoje delo posamezne, pa tudi cel venček, ki se po novi ureditvi poje na koncu opere. S tem je dobil »Gorenjski slavček« značaj naše narodne opere in zato je občinstvu silno všeč ter do gledališče vsekdar polno, kadar ga bodo peli. Zbori »Gorenjskega slavčka« so leni, posebno Ave Marija v zadnjem dejanju. Orkestracija sila priprosta. Kjer udari na novo struno, čutimo, da je h'la Jezaleva roka zraven. Da se opera pred-

ga) temveč življenje samo (ustvarjeno po umetnosti). V knjigi »Der Tanz als Kunstwerk« sem čital sijajno primero o realnem življenju in onem umetnosti. Življenje v umetnosti in realno življenje sta kot dva brega ločena po reki, vendar zvezana z neštetiimi mostovi. Mi živimo na bregu realnega življenja, na njem smo se rodili, ga spoznavali in iz njega pridemo potom mostov (naših čutov, umetnikov in umetniških del) na breg življenja umetnosti. Predno pa moremo razumeti drugo, moramo poznati prvo. In drugo mora učinkovati na nas prepričevalno, biti mora logično, ali vsaj možno, ne pa nesmiselno, nemogoče, kakor tu dine sme biti kopja ali imitacija.

Ce pridem tu na dramsko umetnost je na podlagi navedenega jasno, da oseba, ki živi in izražajo življenje na odru, kljub temu, da so resnične, da žive in odgovarjajo vsebini drame zgo. dovinske vsebine ali iz sedanjosti, niso resnične, ampak one, kakršne si je zamislil pisatelj in umetniški del na breg življenja umetnosti. Predno pa moremo razumeti drugo, moramo poznati prvo. In drugo mora učinkovati na nas prepričevalno, biti mora logično, ali vsaj možno, ne pa nesmiselno, nemogoče, kakor tu dine sme biti kopja ali imitacija.

Umetniško delo učinkuje najbolj takrat, če se izražajo naravno, prepričevalno, ker ono nam je najbližje, najbolj razumljivo.

Ce to premostimo, potem nam je jasno, da scenerija, ki je milje, v katerem živi življenje umetnosti, ne sme biti kopija, še manj imitacija realnega življenja, ampak mora ta milje ustvariti. Spojiti se mora z dramskim delom, kot je narava zunaj spojena z realnim življenjem.

Tretjo smer tvori moderna, ekspresionistična, futuristična inscenacija, ali kakor se jo hoče še imenovati. Ta smer združuje sceno, to je oblike, barve, črte, luč, kostum, masko itd. z literarnim delom samim, z njegovo duševnostjo, kakor je z njim združena igra igralca. Ona izpopolnjuje delo ter povdarja in izraža duševnost tudi v momentih, kjer jo preneha izražati igralec. Ona vzbudi v gledalcu razpoloženje, ki je za popolno uživanje umetniškega dela potrebno. Najlažji, najgloblji so efekti, ki jih vzbudi ta smer v gledalcu in pripomore dramskemu delu do popolne dovršenosti.

Znano je, da more gotova barva, luč in njena intenzivnost ter črta prevladujoča scena, vzbuditi povsem določeno razpoloženje pri gledalcu. Čim bolj pa odgovarja razpoloženje gledalca onemu igre, tem bolj jo občuti in razume. Z doživljanjem igralca, doživlja tudi gledalec. Resnost vsakdanjega življenja odpade, tudi gledalec prestopi prag umetnosti in postane del tega novega življenja; on se veseli, žalosti, srdi, obupuje, občuti in gočustvuje z igralcem in pisateljem.

— Lokavost v oglašitvi. V nekem provincijalnem listu je izšla sledeča anonca: »Prosim onega, ki je v N. ulici našel denarnico, da jo vrne lastniku, ker je najditelj dobro znan!« — Drugi dan je izšel v istem listu sledeči odgovor: »Poznani človek, ki je našel v N. ulici denarnico, prosi lastnika, naj pride po svojo lastnino kadar hoče!« — Milijonska svota za psa. Na poslednji izlozbi psov v Londonu so dosegli mali psički naravnost bajeslovne cene. Ponajveč so se prodajali taki psički za svoto, ki je v naših kronah varira med 300 do 400 kron, a zmago nad vsemi »pinči« je odnesel neki »šampion« katerega je kupila neka nora dama za en milijon kron.

— Srebrnjake po dva dinarja sta ponarejela bivši javni namestnik Risto Marič in branilec D. Dimitrijevič v Nišu. Policija ju je zasačila in oba aretirala.

— Nesrečna ljubosumnost. — Josip Selman, postajni mojster na žel. postaji Ladirivci v Slavoniji je pretečeno nedeljo ustrelil svojo ženo. Morilec so zaprli. Vzrok: ljubosumnost.

— Pijanost povzročila smrt. — V Osljeku se je dne 3. t. m. čevljar Stelcer vlegel pijan v posteljo in si prižgal cigareto. V tem je zaspal, cigareta mu je padla iz rok na posteljo in jo užgala. Ko so ljudje opazili dim, so vdrli v sobo in našli na goreči postelji Stelcerja — mrtvega. Bil je grozno obžgan po vsem telesu.

— Umr v restavraciji. Gostilničar Karel Schmutz na Sušaku je v svoji restavraciji »Boulevard« ustrelil nekoga Josipa Lončariča. Schmutza so takoj aretirali.

— Aretacija tihotapca. Obmejne oblasti so aretirale v Caribrodu 2. t. m. beogradskega trgovca Leonida Kairo v trenutku, ko je hotel iztihotapiti 63 tisoč dinarjev in dva in pol kilograma srebra v Bolgarijo.

— Padajoče zvezde. Kakor prav mnogim politikom, se je zgodilo tudi Clemenceau v Ameriki. Te dni je prišel v Chicago, kjer je nameraval javno nastopiti, da pobije gotove očitke, ki so mu jih v Ameriki predbacili. Prvo smolo je imel s tem, da je moral ob svojem prihodu v Chicago zastopni častiti na pozdrav župana, ki se je izjavil, da se za Clemenceau sploh ne meni. Še večjo smolo pa je imel Clemenceau, ko je zvečer nastopil s svojim govorom. Publiku mu je toliko časa živžgala, da je moral prenehati in jo odkuriti.

Ljubljana.

— Promocija. Preteklo soboto, 2. t. m. je bil v Grazu promoviran doktorjem med. univ. g. Alojzij Höfler, sin ravnatelja Zvezne tiskarne v Ljubljani. Mlademu doktorju Ljubljancu iskreno čestitamo!

— Zaprta cesta. Jutri popoldne bo dohod s Ceste na Južno železnico k skladišču Južne železnice zaprt za tovorne vozove. Dovoz bo mogoč samo iz Metelkove ulice.

— Meščani! Ferijski Savez, nepolitična organizacija dijakov, profesorjev in učiteljev, pospešuje v smislu svoje ideje medsebojnega zblizanja in ujedinjenja počitniška potovanja, ki naj članom, predvsem dijaštvu, omogočijo znebiti se predsodkov potom osebnega spoznavanja, širiti naobrazbo in krepiiti značaj in zdravje. Društvo se opira pri tem na one, ki hočejo z dejani dokazati, da jim je blagor mladine in države na srcu. Lokalni odbor F. S. v Ljubljani snuje »Mestno Udruženje F. S.«, ki ga naj tvorijo vsi člani predvsem pa člani dobrotniki-meščani. Zato vabimo Vas vse, brez razlike stanu in političnega mišljenja, da se udeležite

stavlja v dostojni obliki je pač le za sluga gg. Šesta in Jeraja, ki sta se zanj zavzela z uprav občočnovalno požrtvovalnostjo in sta ji pripomogla do lepega uspeha.

Zlasti smo opazili v režiji pozornost na vsako malenkost in smo se prepričali o velikih režiserskih zmognostih g. Šesta. Pravtako pa je g. kapelnik Jeraj, katerega smo poznali doselej kot simfoničnega dirigenta, polagal važnost na lepo dinamično niansiranje ne le v orkestru, celo pri zboru, ki ima navado pri drugih operah neusmiljeno izrabljati grlo in pljuča. Posebno pohvalno moramo dalje omeniti priprosto, pa slikovito scenično opremo, katero je oskrbel g. Skružny, pa tudi izri primerne kostume, katere sta izdelala g. Waldsteinova in g. Dobry.

Solisti so se vsi brez izjeme potrudili, da častno rešijo svoje naloge in pomorejo domačemu delu do spoštovanja občinstva. Palmo večera je zaslužila ga. Lovčeta v vlogi Minka. Bila je priprosto in pristržno kmetiško dekle, v igri silno naravna in ljubka, v petju pa skozi dovršena, v igri silno naravna in ljubka, v petju pa vseskozi dovršena, saj njen izvrstno izšolan rez slavčkov glas naravnost v dušo seže. Njej ob strani se je v vlogi Franja odlikoval g. Šimenc, katerega je v začetku sezone marsikdo podcenjeval. Igra dobro in poje z lahkoto. Visočina njegove par-

ustanovnega občnega zbora, ki se bo vršil na praznik, 8. t. m. ob 10. uri v poslopju držav. realke v Ljubljani, da se osebno prepričate o pomenu Fer. Saveza in mu pomorete, bodisi z osebnim delovanjem v organizaciji, bodisi kot član-dobrotnik na ta ali oni način. — Lokalni odbor F. S.

— Novi komandant ljubljanskega vojnega okruza je peš. polkovnik g. Mihajlo Nedič, ki se je odlikoval že na solunski fronti ter nam je mnogo koristil na Koroškem, kjer je s svojo spretnostjo in preizkušnostjo, splošno priznano hrabrostjo omajal nemško fronto pri Železni Kaplji. G. polkovniku, ki je bil že na solunski fronti med slovenskimi legijonarji zelo priljubljen, želimo v Ljubljani najprijetnejšega bivanja ter ga v naši sredi napriscneje pozdravljamo.

— Umril je v državni bolnici ruski akademik Mihael Polferov, star 21 let. Nikogar izmed njegovih dragih ne bo, ki bi ga spremljal na zadnji poti. Obračamo se zato na slav. občinstvo, da se v svoji ljubečdnosti udeleži pogreba, ki bo v petek, 8. t. m. ob 14. uri iz dež. bolnice. Prosimo udeležbe posebno od strani naše omladine in našega ženstva. — Komitè za oskrbo rus. študentov.

— Umril je v Sp. Šiški, Maurerjeva ulica 286, g. Viljem Dragotin Steindl, upokojeni ravnatelj tobačne režije. Pogreb se vrši danes pop. ob 4. uri. Naj počiva v miru!

— Promestitev mitnic. Od ponedeljka, dne 11. decembra t. l. šeste ure jutraj naprej bodo poslovali novi mestni dohodarstveni uradi kakor sledi: Mitnica na Vidovdanski cesti se ukine in se preseli v novozgrajeno stražnico pri železniškem predoru, v stiku Dovoze in Martinove ceste. — Mitnica na Dunajski cesti se preseli iz svojih dosedanjih prostorov v novosežidano hišo poleg topničarske vojašnice. Mitnica na Gosposvetski cesti se preseli v Sp. Šiško na Celovško cesto št. 229. Mitnica ob Cesti na državni kolodvoru bo poslovala v novozgrajenem poslopju nasproti skladišču državne železnice, tik železniške proge južne železnice. Mitnica na glavnem kolodvoru bo poslovala v novozgrajenem poslopju ob stiku Resljeve ceste in ceste na južni kolodvor. Mitnica na Zaloški cesti se preseli v novo stražnico poleg garnizijske bolnice, ob železniški progi dolenskih železnic. Vse ostale mitnice ostanejo na svojih dosedanjih mestih. Osrednji mestni dohodarstveni urad posluje do preklica še na Dunajski cesti št. 29. Razum teh sprememb so se sezidale še nekatere potrebne nove čuvajnice, v katerih se bo začelo poslovati istočasno kakor na mitnicah.

— Koncert v hotelu »Tivoli« v petek, dne 8. decembra od 15. do 20. ure. Domače jetrne, krvave in mesene klobase. Izvrstna vina letnik 1921. Godba dravske divizije! Vstopnina prosta. — Se priporoča Vek. Dolničar.

— Reprezentančni ples bančnega uradništva se vrši dne 5. januarja 1923 v veliki dvorani hotela »Union«. Vabila se dostavijo cenj. občinstvu pravčasno. Maskerada bančnega uradništva — Motto »Cherchez votre Coer-dame« se priredi na pustno soboto dne 10. februarja 1923 istotako v veliki unionski dvorani. Natančnejša poročila se objavijo potom časopisja. Načrt pustne prireditve bo razstavljen neposredno pred maskerado v izlozbi trgovine P. Magdič, Šelenburgova ulica. Za vse event. informacije je že sedaj na razpolago: »Veseliški odsek Zveze bančnega uradništva Jugoslavije, podr. Ljubljana, poslopie Jadranske banke.«

— Opozorjamo dotično osebo, ki je dne 30. dec. t. l. pobrala žensko ročno

tije mu je igrača. V solonastopih (n. pr. Veselje in radost) in tudi v dvospevih z Minko je blestel njegov glas, dasi je v narodni »Vsi so prihajali« (Ges-dur) nekoliko motila pogrešana intonacija. V vlogi vdove Majde se je pohvalno uživala gđ. Štiligovejca, ki očividno napreduje. S prijetno pobarvanim glasom združuje za začetni dokaj premišljeno igro. Raje bi jo pa videli enkrat v kaki mladostni vlogi. Vloge učitelja petja Chansonette ne bi mogel zlepa kateri igralec pogoditi bolje kot g. Levvar. Pravtako je ugajala gospa Levandovska kot Ninon. Srečen večer je imel tudi g. Debevec (Lovro), ki je imel prvič priliko uspešno se predstaviti v nekoliko večji vlogi, v svojem elementu sta bila pa zlasti g. Zupan kot oskrbnik in g. Bratuž kot pisar. S svojo drastično komiko sta ves večer silno zabavala občinstvo, da se je nasmejala do solz. Oba sta igrala talenta. — Kdo bi si to o g. Zupanu nekdaj mislil? G. Bratuž je pa za podobne vloge kot nalašč. Zelo se jima je posrečil v družbi z g. Debevcem ter začetkom tretjega dejanja. In če omenimo, da so še vsi ostali od krčmarja in Chansonettevih učenk do kurirja in pismonoše storiili svojo dolžnost, smo povedali skoro vse.

Moški zbor je kar fantovsko odpel začetni zbor »Gorenjci ljudje smo veseli«, je ves večer dobro pel in se tudi

torbico z vsoto K 850 na poti od crkvarne do mestne aprovizacije, naj leto takoj odda pri policiji, da ne bo imela nepotrebnih sitosti.

— Ukraden magnet. V šupi špedicijske družbe Balkan se nahaja tovarni avto znamke »Dorman Staffort«, last Jadranske banke. Z istega je nekdo ukradel magnet angleškega sistema znamke »Dykss«, v vrednosti 15.000 kron.

— Ljubljanska porota. V sredo je sedela pred poroto Marija Sotošek iz Marčnega Sela, ki je umorila svojega nezakonskega otroka. Obtoženka je prvotno tajila storjeni zločin, toda pozneje je odkrito izpovedala, da je otrokova smrt bržkotne nastopila vsled tega, ker ga je »preveč trdo pobožala za vrat«. Mrtvega otroka je pustila dva dni na skednju, tretji dan ga je pa zakopala takoj poleg hiše. Po kratkem posvetovanju porotnikov je bila Sotoškova obsojena na 3 mesece ječe. — Takoj nato se je zagovarjal France Hofman, pripravnik finančne straže v Železnikih. Obtožen je uboja. Dne 2. oktobra se je namreč v gostilni Ivana Goloba na Praprotnem vršila veselica. Pozno ponoči se je vrnil Hofman v družbi sonekrata prijatelja Pokorna proti domu. Naenkrat se je Hofman vrnil in Pokorn, ki mu je sledil, je videl, da je Hofman zabodel z bajonetom nekega Benedikta, ki se je po sunku takoj zgrudil mrtvega na tla. Morilec Hofman je obsojen na 2 leti težke ječe.

— Kdor ljubi dekolte, naj se poda v centralno Afriko, kar mu je mogoče za male denarje samo še do vključne sobote, 9. t. m. ako se potrdi v Kino Tivoli. Krasi naravni posnetki iz osrednje Afrike, divja plemena, ki žive v najglobljejšem »dekolteju«. Angleška ekspedicija, ki je podvela to potovanje, je z lastno življensko nevarnostjo fotografirala afriško floro ter tamkaj prebivajoče živalstvo. Nikdo se ne bo kehal, ako si ogleda ta nad vse poučni film. — V nedeljo nov spored, nastopi priljubljena umetnica Lya Mara (znana iz filma »Ana Karenina«) v Tdejski ruski drami »Tanja Fedorovna«. Film se predvaja do srede.

Maribor.

Prijava nabornikov. Vsi v Mariboru stalno stanujoči naborniki letnika 1903 brez ozira na pristojnost in rojstni kraj se morajo prijaviti pri mestnem vojaškem uradu v svrhu uvrstitve v rekrutni spisek. Prijavitelj se je po sledečem vrstnem redu: Dne 11. t. m. od A do E, 12. t. m. F do K, 13. t. m. L do P, 14. t. m. R do T, 15. t. m. U do Z. S seboj je prinesiti vse dokumente. Odstotne morajo prijaviti sorodniki. Kdor se temu pozivu ne bi odzval, bo najstrožje kaznovan.

Društvo stanovanjskih najemnikov ima uradne ure začasno vsako nedeljo od 9. do 11. ure popoldne v poslopju okrožnega sodišča, soba št. 17, pritičije.

Hišno preiskavo je napravil orožnik Horvat po naročilu svoje komande pri Jožefi Rebrnik pri Sv. Lovrencu, ker je bil njen sin osumljen, da je pri učitelju Arku kradel perutnino. Radi tega se je Rebrnikova pritožila, Pisala je okrajnemu sodišču v Mariboru pismo, v katerem je med drugim trdila, da je bil orožnik Horvat, ki je izvršil hišno preiskavo, tako pijan, da je komaj stal na nogah. Okrožno sodišče, ki se je nato pečalo z zadevo, pa ji tega ni hotelo verjeti ter je obsodilo Rebrnikovo po § 104 s. k. z. na 100 Din.

Eksplozivne snovi in lahkogorljive predmete imajo shranjene nekatere trdke v mestu. Zadržaja eksplozija pri puškarju Čupiču naj bi bila resno sva-

dejanju primerno kretal. Ženski zbor pa — to smo brez upa in nade na poplajšanje povedali že stokrat in stokrat — dosledno ne ostane v istem tempu in prehitveja. »Ave Marija« v zadnjem dejanju je bila v skupnem zboru odmeta v pobožnem razpoloženju. Nasprotno pa je zbor na koncu opere venček narodnih pesmi podal veselo in gibko, tako da se nam je zdelo, da smo sredi rajajočih vaških fantov in deklet. »Gorenjskega slavčka« so pel dne 30. novembra v slavo narodnega praznika v nabit polnem, slavnostno razsvetljenem gledališču. V častni loži je uprizoritvi prisostvoval častitljivi nestor slovenskih skladateljev g. Anton Foerster, kateremu je občinstvo ves večer prirejalo viharne ovacije. Po prvem dejanju sta mu na odprti sceni v navzočnosti vseh v operi sodelujočih poklonila g. upravnik Matej Hubad in g. operni ravnatelj Friderik Rukavina velik lovorjev venec s trobojnicami. Gledališče je ob tej priliki odmevalo nepopisnega navdušenja, ki se je stopnjevalo po vsakem dejanju in na koncu opere. Ko smo odhajali iz gledališča, nam je bilo nekam milo pri srcu: narod je enkrat vsaj enemu svojih umetnikov že ob zatonu življenja izrazil priznanje in svojo hvaležnost, ne šele po smrti...

njo vsem poklicanim faktorjem, da se take nesreče odvrnejo od nedolžnih ljudi. Takl predmeti bi se smeli shranjevati izključno je zunaj mesta.

Celje.

Upravno sodišče v Celju prične po poročilu »Nove Dobe« najbrže poslovati z novim letom.

Celjski občinski svet je v svoji zadnji seji 4. t. m. rešil med drugimi sledeče zadeve: Prošnja za enkratni nabavni prispevek vsem mestnim uslužbencem se bo rešila skupno s finančnim odsekom. — V domovinsko zvezo se sprejme pet prosilcev. — Bilanca mestne plinarne za leto 1921 izkazuje 387 tisoč 840 K deficita. Celokupni primanjkljaj tega podjetja pa znaša do konca leta 1921 813.844 K. Novi dvoplinski sistem dobro deluje. Stroški za preureditev plinarne znašajo 1.318.781 K. Tozadavni računi se odobrijo. — V mestni klavnici se uredijo nekatere personalne zadeve. — Podjetniku Kirblschu se naroči, da odstrani barake ob Benjamina Ipavca ulici. — Sklene se premakniti projektirano cesto mimo industrijskih podjetij pri Sp. Lanovžu. — Falski elektrarni se dovolj napeljava električnega voda preko takozvanega Žimjakevega posestva proti gotovi najemini in reverzu, da prestavi napeljava na lastne stroške v slučaju, če bi mesta občina rabila to posestvo v stavbene svrhe, ali pa za razširjenje mestnega pokopališča. — Dovolijo se še nujno potrebne adaptacije v prostorih državne policije. — Tekom 14 dni se skliče proračunska seja.

Smrtna kosa. Umril je v celjski javni bolnici g. Pavel Šega, prokurist »Nabavne centrale« v Celju in bivši ravnatelj »Vinarije« v Ptuj. — V Razlagovi ulici je umrla gospa Franciška Pertot, soproga kamnoseškega mojstra g. Dragotina Pertota. — Za Kresijo je umrla soproga kovaškega mojstra gospa Jožefina Košir.

Na občnem zboru društva »Dijaška kuhinja« v Celju, kateri se je vršil dne 1. dec., je bil izvoljen zopet stari odbor s prof. Kožuhom, kot predsednikom na čelu. — Dijaška kuhinja prehranjuje letos 80 dijakov.

Čebelarstva podružnica »za Celje in okolico« ima v nedeljo dne 10. decembra v gostilni »Pri Mostu« ob 3. uri popoldne svoj občni zbor. Po občnem zboru se vrši predavanje g. Kosija »o najboljši čebelni pasmi«.

Piljučnica zadnji čas precej razsaja v Celju in je zahtevala v nekaj dneh že več žrtev.

Cene sladkorja v Celju. Sladkor v kockah 74 K, kristalni 68 K kg.

Mesne cene v Celju. Govedina v mesnicah I. vrste 52, II. 48 K, na stojnicah I. vrste 48 K, II. 36 K; teletina I. vrste 64 K, II. 56 K; svinjina I. vrste 85 K, II. 74 K; slanina 120 do 128 K; mast domača 128, ameriška 104 K.

Cena moke v Celju. Št. 00 26,40 K, št. 0 5,80 K, št. 2 24,80 K, št. 4 23,20 K, 620,4 K, koruzna moka 16,60 K, ajdova I. vrste 30 K.

Gledališče in glasba.

Narodno gledališče v Ljubljani.

Petek, 8. dec. 1922:

Drama: Ob 3. pop. Krojaček junaček. Mladinska predstava. Izven.

Ob 8. zvečer. Živi mrtvec. Izven.

Opera: Carmen. Izven.

Sobota, dne 9. dec. 1922:

Drama: RUR. Delavska predstava. Izv.

Opera: Tajnost. Red B.

Sokolstvo.

Dramska sekola »Preporod« gostuje na odru Sokola Moste dne 8. t. m. z burko »Napoleonov samovar« in z veseloigro »Ženitev«; dne 10. t. m. pa z dramo »Mrak«. Začetek ob 8. uri. Cene običajne. Zdravo!

Dramatični odsek sokolskega društva na Viču je ugodil splošnim zahtevam občinstva in bo v nedeljo, 10. t. m. ponovil »Trhli dom«, dramo Srdjana Tucica. Ker se je zasedba vlog nekoliko izpremenila, bo repriza še boljša in popolnejša, kakor premijera. Predprodaja vstopnic pri br. Jeločniku v Rožni dolini in br. Uranu na Glinah. Začetek točno ob 20. uri.

Akademik Sokoli! Vabimo vse akademike Sokole, da se polnoštevilno udeležijo predavanja, ki ga priredi JAD. »Triglav« v soboto dne 9. dec. 1922 ob 8. uri zvečer v učilnici Ak. kolegija. Predava brat Ambrožič: »O Sokolstvu«. Naj ne manjka nobeden akademik Sokoli! Odbor.

Sokolskemu naraščaju! Zbor! II. 1923. Izdala Sokolska župa Maribor. — Ta mala lična knjižica je pravkar izšla. Uvodoma je kolektor za leto 1923, nato pa prav zanimiva vsebina, zlasti s prvega igsl. vsesokolskega zleta, o katerem je tudi več slik. Knjižico vsakemu Sokolu toplo priporočamo.

Književnost-umetnost

Knjige Slov. št. mladca za l. 1922 so malone dotiskane in se prične razpošiljati ljubljanskim članom v najkrajšem času. Izdajo se štiri knjige in sicer: 1. Zbornik. 2. Fink: Ukoslovje zemljepisja. 3. Pivko-Schaup: Telo-vadba 3. zvezek. 4. Benkovič: Rastlin-ski imenik. Članarina znaša 20 Din, di-jaki plačajo polovico. Ustanovniki pla-čajo enkrat 400 Din, stari ustanovniki pa morajo doplačati 200 Din ali pa vsako leto polovico letnine. Prijava članov in plačila je nasloviti na po-verjenika Rado Gruma, učitelja na Le-dini (Komenskega ulica).

Kurz iz zgodovine umetnosti, ki ga priredi Umetnostno zgodovinsko društvo, se prične v soboto dne 9. decem-bra. Obsegal bo 12 predavanj in se bo končal 17. marca 1923. Vršil se bo v bivši zbornici deželnega zbora v dežel-nem dvorcu na Kongresnem trgu, vse-lej ob sobotah od 6. do 7. ure. Pro-gram: 9. decembra: Dr. V. Molè: Uvod. Atene v Periklejevem času. 16. decem-bra: Isti: Svetovna umetnost heleniz-ma. 13. januarja 1923: Isti: Cesarski Rim. 20. januarja: Msgr. Dostal: Umet-nost starokrščanskega srednjega veka. 27. januarja: Dr. Fr. Stelè: Gotska ar-hitektura in plastika. 3. februarja: Isti: Giotto. 10. februarja: Dr. I. Cankar: Toskanska umetnost XV. stoletja. 17. februarja: Isti: Michelangelo in začet-ki baroka. 24. febr. Isti: Rubens in Rembrandt. 3. marca: Dr. V. Molè: Franc. slikarstvo XVIII. stoletja. 10. marca: Dr. Fr. Stelè: Umetnost in Slo-vani. 17. marca: Dr. I. Cankar: Sodob-ne umetniške težnje. Vstopnina za vsa predavanja 30 Din, za posamezna pre-davanja 5 Din. Vstopnice za vsa pre-davanja se dobe v predprodaji Tiskov-ne zadruge v Prešernovi ulici in Nove Založbe na Kongresnem trgu. Vstopni-ce za posamna predavanja pri vstopu.

Sport in turistika.

Smučarski nabor. Vsi smučarski no-vinci, dečki in deklice, ki nameravajo vstopiti letos v smučarski tečaj za no-vince, morajo biti potrjeni, da so zdrav-stveno zato sposobni. Jugoslov. zim-skosportni savez pozivlje s tem vse klube: da prijavijo najkasneje do 15. t. m. vse letošnje smuč. novince, na kar bo določil JZSS naborni dan, uro in pa kraj, kjer jih bo iz posebne prijaznosti brezplačno preiskal sportu velenaklo-njeni g. primarij dr. Iv. Jenko.

Oskrbnika oz. oskrbnico za kočjo na Veliki Planini. Zmognega potrebnega dela, išče za čas od 20. decembra do 15. aprila jugoslov. zimskosportski sa-vez ter je vpslati na njegov naslov vse tozadavne ponudbe najkasneje do 15. t. m.

Otvorjene planinske kočje SPD. — Skozi celo zimsko sezono bodo otvorje-ne in oskrbivane sledeče planinske kočje in hoteli SPD: Hotel »Sv. Janez« in »Zlatorog« ob Bohinjskem jezeru, Val-vazorjeva kočja pod Stotom, Bistriška kočja v Kamniški Bistrici in Ruška ko-ča pri Sv. Arehu na Pohorju. Tudi le-tos bo v Zojzovi koči odprta zimska sobica spodaj v pritličju. (TPR)

Zato ker je velikansko množino suknja, platna, perhenta in hlačevine prejela iz inozemskih tovarov, ter prodaja po čudovito nizkih cenah veletrgovina R. Stermecki, Celje, št. 358. Cenik s tisoč slikami zastoni.

ŠTAMPILJE GRAVEUR ANT. ČERNE LJUBLJANA DVORNI TRG 18. franko

PERILO za dame, gospode in otroke po nižanih cenah pri A. ŠINKOVIC nasl. R. SOSS LJUBLJANA, Mestni trg št. 18.

Pevska društva!

Pevski koledar za l. 1923. z bogato in raznovrstno vsebino ter sijajnimi karikaturami gg. Hubada, Dražila, Adamiča in Prelovca bo izšel 17. t. m. Naročila sprejema „Zvezna knjigarna“, Ljubljana, Marijin trg 8.

Tajinstveni morilec deklet.

(Nadaljevanje.)

»Da gospod. To je dekle, kot sem jih dosedaj malo videl. Lasje in oči črne kot noč. Naravnost zapeljiva krasotica je in odkar je ona tukaj, se krčma sploh ne izprazni več.«

»Tako — tako! No meni se zdi, da nekoliko pretiravate, Jim!«

»Nikakor ne, gospod! Sami se lahko prepričate o resničnosti mojih besed. Dekle je res očarujoče lepo in dobro sem opazil, s kako vnmemo je silil Clifford vanjo. Žalibog pa sem sedel predaleč, da bi mogel slišati, kaj da sta govorila.«

Zdelo se je, da maskiranec nekaj premišljuje.

»Dobro Jim! Pojdite sedaj in opazujte Clifforda še nadalje, ker je mogoče, da se stari zvodnik zanima še za kako drugo dekle, katero namerava spraviti v nesrečo in sramoto. Lepo natakario pa si bom sam ogledal nekoliko pobliže in hitro dognal, ali je pošteno dekle ali pa spada v vrsto onih, ki jih zasledujem.«

Jim se je še nekaj obotavljal. Končno je, očitno z bojaznijo dejal:

»Gospod, ali ste zadovoljni z menoj?«

»Gotovo Jim, vi ste eden mojih najzvestejših in mislim, da vam lahko brezpogojno zaupam.«

»Ah gospod, če je temu tako, potem vas prosim, da mi poveste, na kak način izginate vedno tako skrivnostno na Themsinem bregu. Čestokrat že sem si belil glavo s to uganiko, toda njene rešitve do sedaj še nisem našel.«

»Le potrpljenje Jim! V nekaj dneh vam bom odkril svojo zadnjo tajnost, ker sem vas izbral za svojega spremljevalca. Do tedaj pa počakajte in ne spustite mi Clifforda iz oči.«

Jimove oči so se zableščale od veselja, ko je čul te besede iz gospodarjevih ust. Z nekoliko prisrčnimi besedami se je zahvalil, nato pa hitro zapustil sobo skozi vrata, ki so se tiho odprla.

Maskiranec je ostal sam.

»Jim je zvest! Vzel ga bom na svojo ladjo, ker razume tudi nekaj o plovstvu. Sedaj pa si ogledam od njega tako opetano lepoto.«

Viljem je pritisnil na gumb poleg skritega okenca. Takoj nato se je okence odprlo in prikazala se je lepa glavica Bessi Wilkes.

Tih vzklik začudenja je ušel maskirančevim ustnicam. Toda tudi policijska ovaduhinja je bila vsa prevzeta od izrazite moške lepote mladega moža, ki je stal pred njo. Bila pa je kljub temu takoj prepričana, da stoji pred njo tako dolgo iskani »tihotapec«.

Občutila je močno neugodje pri misli, da bo morala izročiti tega lepega moža — ker da je lep, je s svojo žensko bistroumnostjo kljub maski takoj zapazila — v roke policije.

Vendar pa ni smela pozabiti, da je v službi policije in lahko trepetajoča je čakala na nagovor neznanca.

Ta se je hitro ozrl po gostilniški sobi, v kateri se slučajno ni nikdo nahajal, ker sta se tudi preoblečena stražnika držala v nekem stranskem prostoru.

»Prinesite mi steklenico burgundca, lepo dekle!«

»Tako, gospod!« je odvrnila Bessi.

Vzela je zahtevano steklenico s police ter jo hitro prinesla k okencu.

»Ali ne bi prisledil malo k meni?« je vprašal neznanec.

»Sedaj ne smem zapustiti svojega mesta.« je šepetala Bessi z zapeljivim pogledom.

»Ah, to se torej pravi, da boste imeli drugič čas zame?« je vpraševal Viljem, kateri je v svoji strasti videl samo le še lepo devojkico.

Bessi je sramežljivo pobesila oči, toda ostala je pri okencu in njeni pogledi so povedali več, kakor bi zmogle povedati njene besede.

»Ali prihajate tudi zvečer večkrat semkaj?« je čez nekaj časa vprašala.

»Če vas lahko vidim in govorim z vami, pridem rad tudi zvečer!« je odvrnil Viljem, v katerem je vrela strast do krasotice.

»Zakaj pa nosite masko?« je naenkrat vprašala Bessi.

»Za to imam pač tehtne vzroke, lepi otrok,« je smehljaje se odvrnil Viljem. »Nočem pač, da bi me vsakdo videl!«

»Ah, že razumem! Toda ali ne vzbuja to na cesti velike pozornosti?«

»Na mogleh ulicah ne pazi nikdo na moj obraz. Toda ostali ste mi dolžni še odgovor na moje vprašanje, kdaj da se lahko zopet snidem z vami.«

Policijska ovaduhinja je predstirala veliko sramežljivost. Potem je šepnila:

»Vi zahtevate jako veliko, gospod!«

»Ah, kajpada, da mi dovolite sestanek?« je silil Viljem, katerega že itak vroča kri se je pri pogledu na lepo dekle vedno bolj razvnela.

Bessi se je ozrla naokoli, kot da se boji kakega presenečenja, potem pa je z bleščečimi očmi pogledala mladega moža.

»Bom videla. — Za gotovo vam še ne morem ničesar obljubiti,« je jecljala v navidezni zadregi. »Pridite jutri zvečer ob devetih. Pri zadnjih vratih vas bo čakal majhen deček ki vam bo povedal kaj dalje.«

Še en obljubajoč pogled iz žarečih oči in okence se je tiho zaprl.

Viljem je hitro izpil čašo vina.

»Dekleta bi bilo škoda, če bi padlo v baronove roke. Ha, prepričan sem, da mi dovoli jutri zvečer sestanek in pri tej priliki jo hočem takoj posvariti pred Cliffordom. Jim ima prav, proketo je ljubka, prava krasotica in kot toliko drugih mi bo tudi ona padla brezpogojno v naročje!«

Kmalu potem je Viljem zapustil pristaniško krčmo.

Bessi je slišala njegove oddaljujoče se korake. Z zmago-slavnim obrazom se je podala v stransko sobo, kjer sta ždela obadva preoblečena stražnika.

»Pojdite takoj k gospodu Davisu in povejte mu, da bom dolgo iskanega tihotapca sprejela jutri zvečer v eni tujakšnji sobi in ga nezvestnega predala v roke policiji!«

»Ali pa je tudi pravi, gospodična?«

»Lep, mlad mož, katerega obličje je pokrito s črno bar-unasto masko,« je šepetala Bessi.

»On je. — Nobenega dvoma ni! Gospodična jaz vam gratuliram k vašemu plačilu!«

Takoj sta obadva stražnika zapustila krčmo in se podala na policijsko ravnanje. Bessi pa se je vrnila k točilni mizi in nadalje opravljala svoj posel.

Toda obraz dekleta je postal vse mračnejši in mračnejši, čim dalje je premišljevala o predstojećem razgovoru. Ne morda da bi se Bessi bala kake nevarnosti zase, toda upiralo se ji je, da bi lepega mladega moža prevarala na tako zahrbtnen način.

Zamišljena se je vsedla na stol in sanjavo zrla proti skritemu okencu.

(Dalje prih.)

MALI OGLASI

PRODAJA:

Uprava »OFICIRSKOG DO-MA« v Ljubljani rabljeni klavir. Ogleda se lahko pri majstorju Brabek v pisarni Drav-ske divizije soba št. 7. 917

POSESTVO pol ure od me-sta Celje, pripravno za tr-govino 3-4 orale zemlje na dobrem prostoru takoli. Sta-vojanje na razpolago. Cena in naslov pri podružnici »Ju-goslavije«, Celje. 916

RADI NESPORAZUMA umetni mlin — celo poslop-je vse popolnoma novo in obsega 5 sob, 2 kuhinji, 2 hleva in svinjak ter 1 oral zemlje. Brata Kovačič, Pod-kož, Ptujška gora. 909

TRGOVINO z nekaj orali zemlji sredi vasi, pri farni cerkvi po nizki cen. Naslov v upravi lista. 902

LEP, STAR NAKIT (Mozai-k garnituro) veliko broš in uha-ne. Kje pove uprava »Jugo-slavije«. 920

KUPI:

RISO na prometnem kraju pripravno za trgovino v Ma-riboru ali kje na deželi. Na-slov v upravi lista. 915

SLUŽBE:

KONTORISTINJA s pisar-niško prakso bi rada pre-menila mesto. Sia bi najra-je za blagajničarko ali v kako trgovino tudi izven Ljubljane. Ponudbe prosil pod šifro »Poštena« na upr- lista. 918

DOBREGA, SOLIDNEGA, (lahko oženjen z majhno dru-žino) ŽAGARJA, ki se razu-me tudi na električne stroje pri vodni napravi, se takoj sprejme. Vprašati pri Franc Kuralt, Kranj. 883.

RAZNO:

»APNO« la, kamniško, pri-znano najboljšo kakovost vedno v zalogi. (dnevna pro-dukcija 1 vagon) po zmer-nih cenah, nudi: Fr. Bodlat, trgovec z lesom in apnom, Kerkrajevo, p. Kamnik. 900

GOSTILNO V NAJEM ali na račun išče gospodična v

tež stroki dobro izurjena. Na-slov pri upravi lista. 912

PREHRANO (KOŠILO IN VEČERJO) pri manjši rod-bini išče soliden gospod. Cenjena ponudbe pod »12. XII.« upravnistvu »Jugosla-vije«. 913

DO 10000 — K NAGRADE DOBI, kdor preskrbi mirni stranki moderno stanovanje 3 do 5 sob za takoj ali pozne-je. Ponudbe pod »dobro pla-čnik« na upravo lista. 919

KNJIGOVODJA absol. trg. akademije s prakso, išče odgovarja-jočega mesta. Cenjene ponudbe pod »Sigur-nosti« na upravo lista.

Slaščičar, specialist za fine bonbone in izdelava-vo čokolade išče mesta. Cenjene po-nudbe pod E. B. na upravo lista.

Zimska sezija! Velike množine zimske-ga blaga ravno kar došle. A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10.

Sprejemališče: Selenburgova ul. št. 4

Podružnice: Maribor, Zagreb, Ko-čevje, Novo mesto.

A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10.

Se izšče

car'nski posredovalec s kvalifikacijo.

Ponudbe do 11. decembra t.l. na naslov:

Dušan Zestrijan, Ljubljana, hotel Union.

SUKNO

za promenadne in športne obleke v bogati izbiri A. & E. Skabe ne Ljubljana, Mestni trg št. 10.

L. Mikuš, Ljubljana Mestni trg 15

izdelovatelj dežnikov Na drobno Na debelo! ZALOGA sprehajalnih palic.

Popravila točno in solidno.

V sakovrstne obleke kemično čisti in barva v vseh ni-ansah tovarna

J. Reich, Ljubljana.

Sprejemališče: Selenburgova ul. št. 4

Podružnice: Maribor, Zagreb, Ko-čevje, Novo mesto.

A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10.

Se izšče

car'nski posredovalec s kvalifikacijo.

Ponudbe do 11. decembra t.l. na naslov:

Dušan Zestrijan, Ljubljana, hotel Union.

Se izšče

car'nski posredovalec s kvalifikacijo.

Ponudbe do 11. decembra t.l. na naslov:

Dušan Zestrijan, Ljubljana, hotel Union.

Se izšče

Enkratna objava 1½ din.

Piporočajo se sledeče tvrdke:

SPEDICIJE:

Orient, d. d. Ljubljana, Sodna ul. 3, tel. 463.

Balkan, d. d. Ljubljana, Dunajska c.

VELETRGOVINA VINA

Braća Antičević, veletrgovina dalma-tinskega vina, žganja in olja. Pitve — Jelse — Dalmacija. — Podružnica: Logatec — Lož, Slovenija.

Restavracija »Zlatorog«, Ljubljana, Gosposka ulica.

FOTOGRAFSKI ATELJE:

Kunc Franc, Ljubljana, Wolfova ul. 6. Prvi domači zavod za po-večanje slik.

SLAŠČICARNA:

Kalaš, Ljubljana, Židovska ul.

Franc Brumat, Ljubljana, Mestni trg 25/1.

STAVBNO IN UMETNO TESARSTVO: Jakob Pavlič, Domžale.

PARNA PEKARNA:

Jakob Kančič, Ljubljana, Gradišče.

PAPIRNA TRGOVINA:

I. Gajšek, Ljubljana, Sv. Petra c.

VLIVANJE VSAKOVRSNIH KOVIN: Pezdrtnik & Cie. Ljubljana — Zg. Šiška.

KONFEKCIJE:

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg.

KNJIGARNA:

Zvezna knjigarna, Ljubljana, Mar-ljin trg 8.

KAVARNE:

»Central«, Ljubljana, poleg jubilej-nega mosta, Stefan Mikolč.

JADRAN, Breg, vsak dan koncert.

TRGOVINA Z ZLATNINO IN SRE-BRINO: Ivan Pakiz, Ljubljana, Start trg 20.

KAMNOLOM IN OPEK SPOD: Kleemanns ver. Fabriken, Ober-türkhem und Faurndau.

Produktivna zadruga pleskarjev, sobo- in črkoslikarjev reg. z. z o. z. Ljubljana, Gosposka ul. 4.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE: J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova resta št. 3.

DOBAVLJALEC KLOBAS:

Novak Tavladij, Ljubljana, Moste 145, najcenejše in najlajšje klobase.

TRGOVINA BOMBAŽA: SU-KANCA LTD.

Karl Prelog, Ljubljana, Start trg 12.

PRODAJA BUKOVH DRV NA DEBELO IN DROBNO:

Družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

ZVEZNA KNJIGARNA LJUBLJANA - MARIJIN TRG 8

JOHN RUSKIN:

KRALJ ZLATE REKE ALI ČRNA BRATA

Iz angleščine preve Judavit Pajani — z ilustracijami Ant. Ribiča.

Treba, da morete Fellerjev Elzafluid povsod kupiti!

Ako ugotovite, da kje Fellerjevega pra-vega Elzafluida ne morete dobiti, prosimo sporočite, na kar dobite tekoj sporočilo kje je najugodnejše mesto, kjer se prodaja.

TO JE NAJBOLJŠE KAR SEM KEDAJ OKUŠALI

Pravi Fellerjev Elzafluid kot dobrodejno sredstvo za drgnjenje! Za ude! Za vrat! Za glavo! Za zobe! Za ne-govanje kože! Kot kosme-tikum! Za negovanje ust! V zimi! V letu! Pri tisoč pri-ložnostih pokaže se blago-delujoč, bolečine lajšajoč, ko-risten in mnogostoransko upo-rabljiv. Je veliko močnejši in bolj delujoč kakor fran-cosko žganje in najboljšo sredstvo te vrste! Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi vi rečete:

TO JE NAJBOLJŠE KAR SEM KEDAJ OKUŠALI

Skupaj s pakovanjem in poštino stane: 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 Din 12 dvojnatih, 4 specialne steklenice 84 „ 24 „ 8 specialnih steklenic 148 „ 36 „ 12 „ 208 „

Na te cene se računa sedaj še 5% pri-bitka. Adresirati natančno:

E. v. FELLER, lekarnar, STURICA DONJA Elzatr št. 357, Hrvatsko.

Kot primot: Elza-oblič zoper kurja očesa 2 Din in 3 Din; Elza-mentolni črtniki 4 Din; Elza-švedske kapljice za želodec 10 Din; Elza-zagorski rani sok proti kašlju 9 Din; Elza-ribje olje 20 Din; Elza-voda za usta 12 Din; Elza-kožna voda 15 Din; Elza-gozdna dišava za sobo 15 Din; Glycerin 4 Din in 15 Din; Lyzol, Lysoform 12 Din; Kineški čaj od 1 Din dalje; originalno Radikum francosko žganje, velika steklen. 18 Din; Elza-mrčesni prašek 7 Din, sirup za podgane in miši 7 Din. — Za primot se pakovanje in poština posebej računa.

P. n. gospodinja, šivilje, krojače, čevljarje, in sedlarje opozarjamo, da se dobijo zopet najboljši šivalni stroji

„Gritzner“

v vseh opremljenih materijal predvojni cene najnižje edino le pri

Josip Petelincu

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Pouk v vezenju brezplačen!

Istotam igle, olja, vse domačinske dele za vse sisteme šivalnih strojev in koles. — Potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce, sedlarje, toaletno modno blago, srajce, kravate, ščetke, palice.

Galanterija, gumbi, na veliko in malo!

Najnižje cene! Točna posrežba!

„SINTA“

Splošna Industrijska in trgovska družba z o. z.

LJUBLJANA Miklošičeva cesta 15

Z našega skladišča v Ljubljani nudimo, dokler traja zaloga:

Podkove za konje

„Styria“ kavine mlinčke

Vile, jeklene, z 4 roglij, 12" dolge

Kladiva za gramoz (Schotterschlägel)

Cveke za pete, v zabojih po 50 kg

Svinčnike, znamke „Staedler“

„Puch“ kolesa.

Cene zelo ugodne!

Praktična darila za Božič!

Fino perilo za dame in gospode, žepne rute, namizne garniture, kompletne opreme za neveste, dobite najceneje pri trvdki

H. ŠARC, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 5.

JUGOSLOVANSKI KREDITNI ZAVOD

v LJUBLJANI

registr. zadruga z omejeno zavezo, Marijin trg 8 ob Ljubljanci.

Podružnica v MURSKI SOBOTI

obrestuje hranilne vloge na knjižice po **5 1/2%**

Čistih brez odbitka rentnega in invalidskega davka.

Večje vloge z odpovednim rokom in vloge v tekočem računu se obrestujejo tudi višje po dogovoru.

Telefon št. 54. Čekovni račun št. 11.323.

Najstarejša špedicijska tvrdka v Sloveniji

R. RANZINGER

Ljubljana špedicijska pisarna Jesenice

Podjetje za prevažanje blaga južne železnice. Brzovozni in tovarni nabiralni promet iz Avstrije in v Avstrijo. Zecarinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s posebnimi zaprtimi kabinami za pohištvo.

Brzjaviti: Ranzinger. Interurban telefon 60.

Naprodaj!

Parcele! — Bencinmotor!

Prodajo se 4 parcele v najlepši legi v Ljubljani - Prule. — Istotam na prodaj bencinmotor v najboljšem stanju, skor nov, malo rabljen z 8—10 HP.

Več se poizve Grubarjevo nabrežje št. 22.

Zimska sezona! • Lastni izdelki!

Manufaktura - Moda - Konfekcija

Drago Schwab

Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Prigoroča specijelno sezonske izdelke, kakor zimske suknje, raglane, modne in športne oblike, usnjene suknjice in raglane za avtomobiliste itd., čepice, perilo e.c.

Izdelava po meri v lastnem salonu.

Za leto 1923 Za leto 1923

Žepna koledarja

v dveh lično izdelanih oblikah 12x7 in 6x4 cm se dobijo po vseh knjigarnah in trgovinah s papirjem.

Koledarja sta lično vezana in tiskana na dobro limenem papirju. Naroča naj se direktno pri

„Zvezni tiskarni in knjigarni“ v Ljubljani

Wolfova ul. št. 1.

Moderno zidana HIŠA v Mariboru

20 m dolga 10 široka s 5 sobami, 4 kuhinje z modernimi štedilniki, gospodarska poslojia, hlevi itd. Veliko dvorišče, velik vrt, vodovod, električna napeljava pri hiši. Navedeno podjetje obsega 2 ulici, primerno za vsa o podjetje ali obrt. Cena 550.000 — K. Natančnejša pojasnila pri A. Brannicer, Stritarjeva 13 Maribor, Magdalensko predmestje.

Vsako količino jelenov, srn, zajcev, fazanov, jerebic itd. kupujem in plačam po najvišjih cenah.

Anton Löschnigg, Maribor.

Novosti!

za damske plašče — v veliki izbiri.

L. & E. Skaberné, Ljubljana

Mestni trg 10.

AUTO

Bencin. — Pneumatiki. Olje. — Vsa popravila. — Mast. — In vožnje. — Le prvovrstno blago in delo po solid cenah nud

Jugo-Auto d. z o. z. v Ljubljani.

Za Božič!

Najcenejše in najhvaležnejše darilo našim malim je:

MOJ ZVERINJAK

knjiga s 45 slikami in k tem padajočim besedilom, za pouk in kratak čas K 20.—

MOJI LJUBCKI

ilustrirane slike za naše malčke na trdem močno vezanem kartonu K 32.—

MLADI SLIKAR

O tiskanih predlog za poročanje z akvarel-barvam ali pastel-barvniki K 12.—

ČRNI PETER

taroznana, vesela družabna gra za zimske večere. 1 igre K 12.—

Vse se dobi v

Zvezni knjigarni

v Ljubljani, Marijin trg 8.

Knjigovodja ali knjigovodkinja

se sprejme pri večjem industrijskem podjetju v Ljubljani. Pogoji: Popolno znanje dvostavnega knjigovodstva, slovenščine in stenografije. Večletna praksa.

Nastop službe 1. febr. 1923. Poizve se pri ravnateljstvu državne dvorazredne trgovske šole v Ljubljani vsak delavnik od 9. do 10. ure in od 12. ure do 1. ure.

IVAN JAX IN SIN

LJUBLJANA - GOSPOSVETSKA CESTA ŠTEV. 2.

Šivalni stroji in stroji za pletenje

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v LINC. — Ustanovljena leta 1867. Vezenje poučujejo brezplačno — Popravila se sprejemajo. — Lastna delavnica.

Pisalni stroji „Adler“.

Kolesa iz prvih tovarov!

Dürkop — Styria — Waffrenad.

Ugodna prilika!

Posvetstvo obstoječe iz dveh hiš gospodarskega poslojia, velikega sadnega vrta, velikega vrta za zelenjavo, dveh njiv

s staroznano gostilno pri „Lovskem domu“

v bližini treh ribnikov [10 minut od MARIBORA] se radi opustitve obrti s celim inventarjem

proda za Din 300.000.—

Reflektanti dobe natančnejša pojasnila pri Josip Katalan-u, Krčevini pri Mariboru ali pa pri trvdki Nikelsbacher in Smerkolj, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Posredovalci izključeni!

Stečaj.

U kancelariji Dravske artiljerijske radionice na dan 27., 28., 29. i 30. decembra 1922. g. i na istim danima svakog idućeg meseca 1923. g. a počev u 8 sat, svakoga od navedenih dana, održaće se javna usmena licitacija za prodaju 176 komada automobila, i to:

a) 9 komada putničkih automobila: Puch IV.— 225, Minerva IV.— 265, Praga IV.— 275, Puch IV.— 401, Puch IV.— 403, Puch IV.— 404, Puch IV.— 700, Italla IV.— 701, Fiat IV.— 779.

b) 167 komada teretnih automobila: Fiat IV.— 152, Isotto Faschini IV.— 159, Puch IV.— 168, Praga IV.— 177, Marta IV.— 222, Fiat Austr. IV.— 237, Fiat Torino IV.— 267, Praga IV.— 274, Perl IV.— 303, Büssing IV.— 309, Praga IV.— 312, Pavest Talotti IV.— 322, Pavest Talotti IV.— 323, Daimler IV.— 344, Graf Stiff IV.— 346, Fiat Austr. IV.— 353, Benz IV.— 391, Raf IV.— 400, Puch IV.— 409, Mercedes IV.— 406, Praga IV.— 408, Raba IV.— 411, Büssing IV.— 421, Saurer IV.— 422, Büssing IV.— 423, Fiat Austr. IV.— 424, Büssing IV.— 425, Fiat Austr. IV.— 428, Raba IV.— 430, Büssing IV.— 432, Praga IV.— 434, Büssing IV.— 435, Saurer IV.— 436, Fiat Torino IV.— 438, Fiat Austr. IV.— 439, Fiat Austr. IV.— 440, Fiat Austr. IV.— 441, Fiat Austr. IV.— 443, Büssing IV.— 444, Fiat Austr. IV.— 447, Fiat Austr. IV.— 449, Saurer IV.— 450, Fiat Austr. IV.— 454, Fiat Austr. IV.— 455, Fiat Austr. IV.— 456, Praga IV.— 457, Praga IV.— 458, Praga IV.— 459, Praga IV.— 461, Praga IV.— 463, Büssing IV.— 464, Büssing IV.— 467, Büssing IV.— 479, Büssing IV.— 471, Fiat IV.— 473, Fiat Austr. IV.— 474, Fiat IV.— 476, Fiat Austr. IV.— 476, Büssing IV.— 477, Fiat Torino IV.— 478, Büssing IV.— 479, Fiat Torino IV.— 480, Fiat Torino IV.— 481, Praga Raba IV.— 482, Saurer IV.— 486, Büssing IV.— 489, Saurer IV.— 499, Saurer IV.— 491, Saurer IV.— 495, Büssing IV.— 503, Büssing IV.— 508, Fiat Austr. IV.— 509, Fiat Austr. IV.— 515, Büssing IV.— 518, Büssing IV.— 517, Büssing IV.— 519, Praga IV.— 520, Büssing IV.— 523, Daimler IV.— 536, Daimler IV.— 542, Daimler IV.— 543, Spa IV.— 600, Fiat Austr. IV.— 602, Franko IV.— 637, Fiat Austr. IV.— 601, Fiat Austr. IV.— 639, Spa IV.— 641, Waff IV.— 642, Neseldorfer IV.— 643, Graf Stiff IV.— 644, Marta IV.— 645, Benz IV.— 647, Graf Stiff IV.— 648, Praga IV.— 649, Fiat Austr. IV.— 650, Waff IV.— 652, Spa IV.— 653, Spa IV.— 656, Graf Stiff IV.— 657, Graf Stiff IV.— 661, Perl IV.— 665, Graf Stiff IV.— 666, NAG. IV.— 670, Graf Stiff IV.— 675, Graf Stiff IV.— 676, Spa IV.— 678, Daimler IV.— 684, Daimler IV.— 686, Daimler IV.— 689, Daimler IV.— 691, Spa IV.— 695, Spa IV.— 696, Spa IV.— 697, Puch IV.— 703, Daimler IV.— 707, Spa IV.— 708, Büssing IV.— 709, Spa IV.— 711, Fiat Torino IV.— 713, Fiat Torino IV.— 714, Fiat Torino IV.— 715, Fiat IV.— 716, Laurin & Klement IV.— 717, Graf Stiff IV.— 718, Graf Stiff IV.— 720, Puch IV.— 721, Neseldorfer IV.— 722, Fiat Austr. IV.— 723, Puch IV.— 724, Waff IV.— 725, Büssing IV.— 727, Fiat Austr. IV.— 728, Praga IV.— 729, Raba IV.— 730, Spa IV.— 731, Spa IV.— 732, Büssing IV.— 734, Praga IV.— 735, Graf Stiff IV.— 736, Fiat Torino IV.— 737, Praga IV.— 738, Fiat Torino IV.— 739, Spa IV.— 741, Spa IV.— 742, Spa IV.— 743, Saurer IV.— 744, Marta IV.— 745, Marta IV.— 746, Isotto IV.— 747, Fiat Torino IV.— 748, Graf Stiff IV.— 750, Spa IV.— 751, Spa IV.— 752, Spa IV.— 749, Büssing IV.— 753, Daimler IV.— 754, Italla IV.— 755, Spa IV.— 756, Spa IV.— 757, Italla IV.— 758, Spa IV.— 759, Spa IV.— 760, Spa IV.— 761, Spa IV.— 762, Puch IV.— 780, Lloyd IV.— 783, Stoewer IV.— 784.

Uslovi za ovu licitaciju, kao i sami automobili, koji će se prodavati, mogu se videti za vreme kancelarijskog rada u artiljeriskoj radionici u Ljubljani sve do na sam dan licitacije svakog dana.

Svaki licitanti pre licitacije polože kauciju i to:

a) Podanici Kraljevstva SHS 5% od naznačene početne vrednosti za licitaciju za svaki automobil.

b) Strani podanici 10% od naznačene početne vrednosti za licitaciju za svaki automobil.

Kaucije svih licitanta, koji su izlicitirali svaki pojedini automobil se zadržavaju do rešenja licitacije, a ostalima se odmah vraćaju.

Pozivaju se sva zainteresovana lica, da učestvuju kod ove licitacije.

Iz kancelarije Dravske divizijske oblasti I. Broj 4114 u Ljubljani.

Zahtevajte

„MEDICINAL KONJAK“

z znakom „Alko-modri križec“

in najfinejše krem-likere!

„ALKO“ Ljubljana - Kolizej.